

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΕΝΔΥΤΩΝ & ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ

ΕΝΩΣΗ ΜΕΤΟΧΩΝ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Optima bank

Συνέντευξη κ. Γεωργίου
Τανισκίδη, Προέδρου
Optima bank

*“Η Optima bank είναι
και θα παραμείνει μία
διαφορετική τράπεζα.
Η εισαγωγή της
στο Χρηματιστήριο
Αθηνών αποδεικνύει
πως η επιτυχία δεν
είναι θέμα τύχης,
αλλά στρατηγικού
σχεδιασμού και
σκληρής δουλειάς.”*

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΕΝΔΥΤΩΝ & ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ
ΕΝΩΣΗ ΜΕΤΟΧΩΝ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

HELLENIC INVESTORS ASSOCIATION

Μέλος της Συμβουλευτικής Επιτροπής
στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς

Υπεύθυνος κατά το νόμο το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου Επενδυτών &
Διαδικτύου (ΣΕΔ)

Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου:

Πρόεδρος: Χαράλαμπος (Μπάμπης) Εγγλέζος

Α' Αντιπρόεδρος: Ιωάννα Κωνσταντοπούλου

Β' Αντιπρόεδρος: Γιώργος Κουμπάρος

Γ' Αντιπρόεδρος: Νίκος Οικονομόπουλος

Γενικός Γραμματέας: Ανδρέας Κουτούπης

Ειδική Γραμματέας: Μιχαέλα Θεοδώρου

Ταμίας: Νίκος Μαρκόπουλος

Κοσμήτορας: Σοφία Ασωνίτου

Μέλη: Τριαντάφυλλος Κατσαρέλης, Γιάννης Σαρρής, Μαρία Ψυλλάκη

Editor in Chief, Υπεύθυνη έκδοσης και δημοσίων σχέσεων: Γιώτα Σταθάκου

Υπεύθυνη δημιουργικού: Ιωάννα Αναστασάκη

Το 2ο τεύχος του αναβαθμισμένου περιοδικού του ΣΕΔ “ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ” έρχεται σε μια δύσκολη περίοδο για τη χώρα, η οποία δοκιμάζεται εδώ και 3 μήνες από την κλιματική αλλαγή. Η δοκιμασία ξεκίνησε τον Ιούλιο, που ήταν ο πιο θερμός Ιούλιος όλων των εποχών, συνεχίστηκε με τους ισχυρούς ανέμους τον Αύγουστο, που έφεραν πολλές καταστροφικές πυρκαγιές, και ολοκληρώθηκε (ελπίζουμε) με τις, ακόμα πιο καταστροφικές, πλημμύρες τον Σεπτέμβριο.

Μέσα σε αυτό το ζοφερό περιβάλλον, ο ΣΕΔ είναι αποφασισμένος να συνεχίσει τις δράσεις του και μετά την ολοκλήρωση του «Προγράμματος Επενδυτικής Παιδείας & Κατάρτισης 2023», συνεχίζουμε με τη διοργάνωση του 21ου Επενδυτικού & Χρηματοπιστηριακού Συνεδρίου του ΣΕΔ, το οποίο έχει γίνει πλέον θεσμός στην Ελληνική Κεφαλαιαγορά.

Το κυρίως Συνέδριο, θα γίνει το Σαββατοκύριακο 9-10 Δεκεμβρίου στο ξενοδοχείο ΗΛΕΚΤΡΑ ΠΑΛΛΑΣ, στην Αθήνα και η μετασυνεδριακή Ημερίδα θα γίνει το Σάββατο 13 Ιανουαρίου 2024, στο ΗΛΕΚΤΡΑ ΠΑΛΛΑΣ Θεσσαλονίκης.

Η θεματολογία του Συνεδρίου του ΣΕΔ, εδώ και

21 χρόνια, πιστεύουμε ότι αγγίζει τα πιο σημαντικά θέματα της οικονομικής και επενδυτικής επικαιρότητας και έχει προσφέρει σημαντικό υλικό για σκέψη σε όλους τους συμμετέχοντες στην Ελληνική Κεφαλαιαγορά.

Η ανάπτυξη της Ελληνικής οικονομίας, η απόκτηση της επενδυτικής βαθμίδας και η κατάταξη της Ελληνικής Κεφαλαιαγοράς στις αναπτυγμένες αγορές, είναι σίγουρο ότι θα φέρουν πακτωλό χρημάτων για επενδύσεις στη χώρα μας, κάτι που πρέπει να εκμεταλλευτούμε για να μπορέσει η Ελληνική οικονομία να αφήσει πίσω της οριστικά το φάσμα της χρεοκοπίας, που τόσο πολύ μας ταλαιπώρησε αρκετά χρόνια τώρα.

Οι διαδοχικές αναβαθμίσεις της Ελληνικής οικονομίας και ιδιαίτερα η διπλή αναβάθμιση από τον οίκο Moody's και μάλιστα μετά τις πρόσφατες καταστροφικές πλημμύρες, είναι ενδεικτική για τις προοπτικές της χώρας μας, που οι διεθνείς οίκοι αξιολογούν ιδιαίτερα θετικά, για τα επόμενα χρόνια.

Η Ελλάδα βρίσκεται σε ένα κρίσιμο σταυροδρόμι, στο οποίο θα πρέπει να αποφασίσει σημαντικές αλλαγές, τόσο στη δομή του κράτους, όσο και στις υποδομές για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, η οποία κάνει την εμφάνιση της όλο και περισσότερο τον τελευταίο καιρό.

Από την άλλη όμως, η ανοικοδόμηση, που θα πρέπει να αρχίσει όσο το δυνατόν πιο σύντομα στον Θεσσαλικό κάμπο, μπορεί να φέρει ανάπτυξη, αν φυσικά γίνει με σωστό τρόπο και με τις κατάλληλες υποδομές, ώστε να μην έχουμε στο μέλλον παρόμοια φαινόμενα. Το 21ο Συνέδριο του ΣΕΔ ευελπιστούμε ότι θα βάλει το δικό του λιθαράκι, στην προσπάθεια της χώρας μας να συνέλθει από τις θεομηνίες που την έπληξαν το καλοκαίρι και να επανέλθει στην τροχιά ανάπτυξης που είχε μπει τα τελευταία χρόνια.

Το περιοδικό ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ φιλοδοξεί να παίξει σημαντικό ρόλο, στην προσπάθεια για προσέλκυση επενδύσεων, αλλά και στις δράσεις του ΣΕΔ, με την προβολή όλων όσοι προσφέρουν με οποιοδήποτε τρόπο στην κοινή μας προσπάθεια, για αναβάθμιση του επιπέδου επενδυτικής παιδείας στη χώρα μας.

Το καλοκαίρι και το αποκαλόκαιρο συνέβησαν πολλές αλλαγές και πολλά σημαντικά γεγονότα. Οι πυρκαγιές και οι πλημμύρες μας έφεραν αντιμέτωπους με μια νέα πραγματικότητα. Σε αυτή τη νέα πραγματικότητα, η κυβέρνηση κλήθηκε να αντιμετωπίσει, να διορθώσει και να προλάβει την κλιματική αλλαγή, η οποία είναι ιδιαίτερα εμφανής στην περιοχή της Μεσογείου. Η φύση μας αποκαλύπτει το σκληρό της πρόσωπο...

Στην 87η ΔΕΘ στις εξαγγελίες του Πρωθυπουργού δόθηκε προτεραιότητα στους ανθρώπους που υπέστησαν μεγάλες καταστροφές και ζημιές, με σκοπό την προστασία και την ελάφρυνσή τους, καθώς οι ζημιές φαίνονται ανεπανόρθωτες. Η ατμόσφαιρα στην 87η ΔΕΘ ήταν σημαδεμένη από μια προσεκτική αισιοδοξία και προσέφερε αίσθημα ασφάλειας. Το κυρίαρχο χαρακτηριστικό ήταν τα οικονομικά μέτρα, όπως συμβαίνει σε κάθε ΔΕΘ άλλωστε, καθώς επίσης και η πάταξη της φοροδιαφυγής.

Λίγο καιρό μετά τη ΔΕΘ, συνέβη κάτι αναπάντεχο στον χώρο της αξιωματικής αντιπολίτευσης. Κάτι το εντελώς αναπάντεχο, καθώς η αξιωματική αντιπολίτευση ετοιμαζόταν να αντικατα-

στήσει τον Πρόεδρό της και όλα φαινόταν ότι θα ακολουθούσαν τον συνήθη δρόμο. Αλλαγή σκυτάλης για την αξιωματική αντιπολίτευση σε αχαρτογράφητα νερά.. Ένα νέο πρόσωπο κατέλαβε την πρωτοκαθεδρία και αναστάτωσε τα πάντα.

Αυτό το νέο πρόσωπο κέρδισε επίσης τις εσωκομματικές εκλογές και η επόμενη μέρα, πέραν του ότι παραμένει άγνωστη, φαίνεται να αλλάζει τον πολιτικό χάρτη της Ελλάδας, αναγκάζοντας τα κόμματα της αντιπολίτευσης να ακολουθήσουν διαφορετική πορεία.

Στο δεύτερο τεύχος του περιοδικού «ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ» έχουμε την τιμή να φιλοξενούμε ως κεντρικό πρόσωπο του τεύχους τον κ. Γεώργιο Τανισκίδη, Πρόεδρο της Optima bank. Ο κύριος Τανισκίδης είναι ένας από τους ηγέτες του ελληνικού χρηματοπιστωτικού τομέα με εξαιρετική ανθεκτικότητα, διάρκεια και όραμα για το Optimum!

17 χρόνια μετά την τελευταία εισαγωγή τράπεζας στο ΧΑ, η Optima bank κάνει τη διαφορά και αποδεικνύει πως η επιτυχία δεν είναι θέμα τύχης, αλλά στρατηγικού σχεδιασμού και σκληρής δουλειάς. Ο πολύπειρος επικεφαλής της, κ. Γεώργιος Τανισκίδης σε μια εφ' όλης της ύλης συνέντευξη μιλά για τις προοπτικές της ελληνικής οικονομίας, το μέλλον των τραπεζών, αλλά και για τα σχέδια της Optima bank.

Μεταξύ άλλων, στις σελίδες του δεύτερου τεύχους φιλοξενούμε εξέχουσες προσωπικότητες από τον χώρο της πολιτικής, των επιχειρήσεων, αλλά και της ακαδημαϊκής κοινότητας.

Ελπίζουμε να βρείτε ενδιαφέροντα και εμπνευσμένα άρθρα στο περιοδικό "ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ". Αν έχετε οποιεσδήποτε απορίες ή θέλετε να συμβάλετε στην ύλη του περιοδικού μας, μη διστάσετε να επικοινωνήσετε μαζί μας στο info@sed.gr.

Καλή ανάγνωση!

Περιεχόμενα

ΕΝΟΤΗΤΕΣ & ΑΡΘΡΑ

08 - Δράσεις

12 - Συνέντευξη - Αφιέρωμα

Συνέντευξη προς τον Πρόεδρο της Optima bank, κ. Γεώργιο Τανισκίδη

16 - CSR - ESG

Τα κριτήρια ESG κλειδί για την οικονομική ανάπτυξη και επιβίωση των εισηγμένων επιχειρήσεων στην Ελλάδα

Άρθρο του Νίκου Αυλώνα, Πρόεδρο Κέντρου Αειφορίας (CSE)

18 - Γυναικεία επιχειρηματικότητα

Συνέντευξη προς τη Μαρία Χαλά, Startups senior strategy consultant

22 - Πολιτική

Επενδύοντας σε μια ισχυρή Ελλάδα

Άρθρο του Θανάση Κοντογεώργη, Υφυπουργό παρά τω Πρωθυπουργώ

24 - Καινοτομία και Τεχνητή Νοημοσύνη

Παραγωγική Τεχνητή Νοημοσύνη (Generative A.I.) στα Χρηματοοικονομικά και τις Επενδύσεις

Άρθρο του Θάνου Μαρκαντώνη, Α' Αντιπρόεδρο, AI Catalyst (Όμιλος Τεχνητής Νοημοσύνης), Partner, Eurocapital Partners

26 - Απόψεις - Γνώμες

26 - Ο ρόλος του Ορκωτού Ελεγκτή, στην εκταμίευση των δανείων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

Άρθρο της Μαρίας Κοτίτσα, Ορκωτή Ελεγκτής - Λογιστής, Principal, Assurance, Grant Thornton

28 - Εσωτερικός Έλεγχος στο Δημόσιο: Προσθήκη Αξίας ή Παρωδία?

Άρθρο του Δρ.Ανδρέα Γ.Κουτούπη, Καθηγητή Λογιστικής και Ελεγκτικής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

30 - Γυναίκες CEO στην Ευρώπη: Εξέλιξη, Προκλήσεις, και ο δρόμος προς την Ισότητα των φύλων

Άρθρο της Φωτεινής Ανδρουλάκη, Επικοινωνιολόγο - Εκδότρια VOLTA magazine

32 - Τα Stress Tests των ελληνικών τραπεζών για το 2023

Άρθρο των Αφροδίτη Βύτανου και Ζωή - Ουρανία Οικονόμου

33 - Μπορεί το νόμισμα των BRICS να γίνει ισχυρότερο από το Δολάριο;

Άρθρο των Συμεών Σταμπολίδης και Αντώνης Χήτος

34 - Παγκόσμια Χρηματοπιστηριακή ανασκόπηση

Άρθρο του Νικόλαου Πετροπουλάκη, Προέδρου της MERIT Χ.Α.Ε.Π.Ε.Υ

36 - Επικαιρότητα

Πότε θα έρθει το επόμενο οικονομικό κραχ λόγω κλιματικής κρίσης
Άρθρο της Γιώτας Σταθάκου Οικονομολόγος – Σύμβουλος επιχειρήσεων, Msc
Επικεφαλής ομάδας Οικονομικών και Φορολογικών, Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου
(ICC Women Hellas)

Δράσεις

“Μετά από έναν τόσο γεμάτο και δημιουργικό χειμώνα, ο Σύνδεσμος Επενδυτών και Διαδικτύου «γέμισε τις μπαταρίες» του και επιστρέφει δριμύτερος.”

Θάλασσα, ήλιος, διακοπές. Αυτές είναι οι λέξεις που συνοδεύουν το καλοκαίρι των μελών του ΣΕΑΔ. Μετά από έναν τόσο γεμάτο και δημιουργικό χειμώνα, ο Σύνδεσμος Επενδυτών και Διαδικτύου «γέμισε τις μπαταρίες» του και επιστρέφει δριμύτερος. Μπορεί για όλους μας να ήταν μια περίοδος ανάπαυσης και ξεκούρασης, δεν έλειψαν όμως οι δράσεις μας.

Αρχικά, την Πέμπτη 6 Ιουλίου πραγματοποιήθηκε το 15ο και τελευταίο Σεμινάριο του Προγράμματος Επενδυτικής Παιδείας και Κατάρτισης 2023. Το σεμινάριο έγινε με φυσική παρουσία και έλαβε χώρα στην αίθουσα ΕΡΜΗΣ του [Χρηματιστηρίου Αθηνών](#) με θέμα: **Αγοραπωλησίες και διαμόρφωση τιμών των μετοχών, στο ταμπλό του Χρηματιστηρίου**. Η παρουσίαση έγινε On-Line με εισηγητή το στέλεχος του Χρηματιστη-

ρίου Αθηνών, Στέλιο Κωνσταντίνου, Προϊστάμενος Τμήματος Σχέσεων με Επενδυτές (Investor Relations Officer-IRO).

Το σεμινάριο προλόγισαν η υπεύθυνη περιοδικού και δημοσίων σχέσεων του ΣΕΑΔ, Πώτα Σταθάκου και ο Πρόεδρος του Συνδέσμου, κος. Μπάμπης Εγγλέζος.

Εκ μέρους του Ομίλου Χρηματιστηρίου Αθηνών, απηύθυνε χαιρετισμό ο κ. Νικόλαος Κοσκολέτος, Επιτελικός Διευθυντής Χρηματοοικονομικών & Σχέσεων με Εκδότριες (CFO)

Συνεχίζοντας, μέσα στο μήνα Ιούλιο παρακολουθήσαμε τις Γενικές Συνελεύσεις των: Eurobank Holdings A. E. (20/7), ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΪΟΥ (AEGEAN) A. E. (26/7), ALPHA HOLDINGS A. E. (27/7), ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α. Ε. (28/8).

Μία από τις σημαντικότερες δράσεις του ΣΕΑΔ

για το καλοκαίρι του 2023 σαφώς αποτέλεσε η αναβάθμιση του ηλεκτρονικού περιοδικού μας με τίτλο [ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ](#), το οποίο είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του Συνδέσμου. Εκδότης είναι το Διοικητικό Συμβούλιο του ΣΕΔ, υπεύθυνη έκδοσης και δημοσίων σχέσεων, η Γιώτα Σταθάκου και υπεύθυνη δημιουργικού, η Ιωάννα Αναστασιάκη. Το περιοδικό περιλαμβάνει αφενός συνεντεύξεις και αρθρογραφία από επιστήμονες, καθηγητές των ελληνικών πανεπιστημίων και επαγγελματίες της ελληνικής αγοράς και αφετέρου στήλες ειδικά αφιερωμένες στην γυναικεία επιχειρηματικότητα, την καινοτομία και την τεχνητή νοημοσύνη καθώς και το χρηματιστήριο.

Ο Πρόεδρος του ΣΕΔ, Μπάμπης Εγγλέζος, καλωσόρισε τον Αύγουστο με συνέντευξή του στην οικονομική εκπομπή, στην τηλεόραση της [Ναυτεμπορικής](#), με συντονιστή τον δημοσιογράφο Ανέστη Ντόκα. Ο Πρόεδρος του ΣΕΔ αναφέρθηκε στην πορεία της Ελληνικής Κεφαλαιαγοράς και της Ελληνικής οικονομίας γενικότερα, εν όψει της απόκτησης επενδυτικής

βαθμίδας και της αναβάθμισης της Ελληνικής οικονομίας, από τις αναδυόμενες αγορές στις αναπτυσσόμενες, τονίζοντας πως η προσέλκυση νέων επενδύσεων και ο πακτωλός χρημάτων που θα εισρεύσουν σε αυτή την περίπτωση, είναι μία πρώτη τάξεως ευκαιρία για την Ελληνική οικονομία, την οποία πρέπει η χώρα μας να αξιοποιήσει, για να βγει οριστικά από την κρίση που τη μαστιάζει εδώ και αρκετά χρόνια.

Στις 2 Αυγούστου, με την Γεν. Συνέλευση της

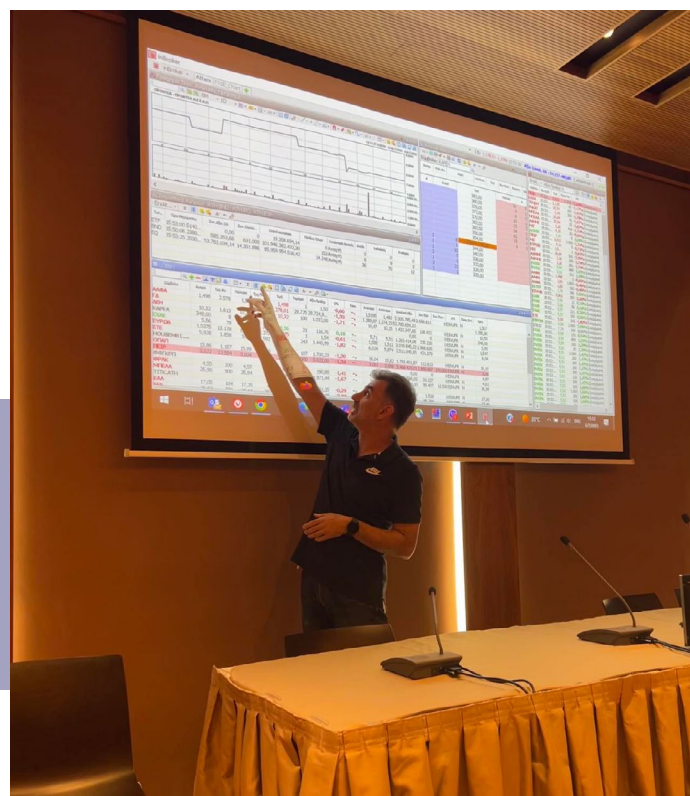

εταιρείας ΟΛΠ Α. Ε., ολοκληρώνεται το [Πρόγραμμα Επενδυτικής Παιδείας και Κατάρτισης 2023](#). Αξίζει να αναφερθεί πως, συνολικά, μέσα από το Πρόγραμμα Επενδυτικής Παιδείας και Κατάρτισης, παρακολούθησαμε τις Γεν. Συνελεύσεις των εταιρειών: ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (7/4), ΑΥΤΟHELLAS (20/4), ΟΠΑΠ (27/4), BRIQ PROPERTIES (27/4), ΟΛΘ (9/5), INTERCONTINENTAL INTERNATIONAL (10/5), TITAN (11/5), ΕΛΒΑΛ-ΧΑΛΚΟΡ (24/5), ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΘΡΑΚΗΣ (24/5), ENTERSOFT (26/5), IDEAL HOLDINGS (30/5), ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (1/6), ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (7/6), ΟΤΕ (7/6), PERFORMANCE (7/6), ΕΧΑΕ

(8/6), ΜΟΤΟΔΥΝΑΜΙΚΗ (12/6), ΠΡΟΝΤΕΑ (13/6), ΤΕΝΕΡΓΑ (14/6), ΕΛΠΕ (15/6), QUEST (15/6), ΦΟΥΡΛΗΣ (16/6), ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (20/6), AS COMPANY (23/6), ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (27/6), ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ (28/6), ΔΕΗ (29/6), JUMBO (5/7), ΑΤΤΙΚΑ BANK (6/7), EUROBANK (20/7), ΑΕΓΕΑΝ (26/7), ALPHA BANK (27/7), ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (28/7) και ΟΛΠ (2/8).

Θέλοντας όλοι να μαζέψουμε δυνάμεις, λοιπόν, τον υπόλοιπο Αύγουστο θέσαμε σε παύση τις δράσεις μας. Παρόλα αυτά, αναμένουμε τα πέντε συνέδρια που διοργανώνει η [Νομική Βιβλιοθήκη](#) στο ξενοδοχείο Wyndham Grand Athens

μέχρι το τέλος του χρόνου, τα οποία θα πραγματοποιηθούν στις 11-12 Οκτωβρίου, 2 Νοεμβρίου, 21 Νοεμβρίου, 1η Δεκεμβρίου και 15 Δεκεμβρίου 2023, αντίστοιχα. Να σημειωθεί ότι ο ΣΕΔ έχει θέσει υπό την αιγίδα του όλα αυτά τα πολύ ενδιαφέροντα συνέδρια.

Ακόμη, στις 21/9 πραγματοποιήθηκε το 4ο Συνέδριο Θεσμικής Διαχείρισης, που διοργάνωσε η Ένωση Θεσμικών Επενδυτών στο Μέγαρο διεθνές Συνεδριακό Κέντρο Αθηνών.

Άξιο αναφοράς είναι το γεγονός ότι ο Πρόεδρος του ΣΕΔ, Μπάμπης Εγγλέζος, εξελέγη εκ νέου Γραμματέας της Συμβουλευτικής Επιτροπής στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, στην 1η συνεδρίαση με τη νέα της σύνθεση για τριετή θητεία, που έγινε στα γραφεία της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, την Παρασκευή 15 Σεπτεμβρίου 2023. Σύμφωνα με το Νόμο, η Επιτροπή στην 1η της Συνεδρίαση, εκλέγει έναν Αντιπρόεδρο και έναν Γραμματέα, ενώ προεδρεύει ο εκάστοτε Πρόεδρος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς. Αντιπρόεδρος εξελέγη ο Πρόεδρος της ΕΝΕΙΣΕΤ, κ. Θανάσης Κουλορίδας.

Τέλος, στις 23 Σεπτεμβρίου πραγματοποιήθηκε η 2η συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΣΕΔ, στο ξενοδοχείο ELECTRA METROPOLIS. Τα θέματα ημερήσιας διάταξης αφορούσαν στη διοργάνωση του επερχόμενου 21ου Επενδυτικού & Χρηματιστηριακού Συνεδρίου, το περιοδικό ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ, το rebranding της ιστοσελίδας του ΣΕΔ καθώς και άλλα θέματα.

Συνέντευξη
Αντιγόνη
Λυμπεροπούλου
Διευθύνουσα
Σύμβουλος της ΕΑΤΕ

*"Η Ελλάδα κάνει ήδη
το επόμενο βήμα
και συμμετέχουμε,
σε ευρωπαϊκές
πρωτοβουλίες,
όχι απλώς για
την ενίσχυση της
καινοτομίας, αλλά
και για τη διατήρηση
των καινοτόμων
επιχειρήσεων στην
Ευρώπη"*

ΤΕΥΧΟΣ 1 | ΙΟΥΛΙΟΣ 2023

Συνέντευξη - Αφιέρωμα

17 χρόνια μετά την τελευταία εισαγωγή τράπεζας στο ΧΑ, η Optima bank κάνει τη διαφορά και αποδεικνύει πως η επιτυχία δεν είναι θέμα τύχης, αλλά στρατηγικού σχεδιασμού και σκληρής δουλειάς. Ο πολύπειρος επικεφαλής της, κ. Γεώργιος Τανισκίδης σε μια εφ' όλης της ύλης συνέντευξη μιλά για τις προοπτικές της ελληνικής οικονομίας, το μέλλον των τραπεζών, αλλά και για τα σχέδια της Optima bank.

Πώς σχολιάζετε την πορεία της ελληνικής οικονομίας; Βλέπετε συνέχιση της ανοδικής πορείας του ΑΕΠ;

Ήμουν και συνεχίζω να είμαι αισιόδοξος για το μέλλον της ελληνικής οικονομίας. Και έχω σοβαρούς λόγους για αυτή την αισιοδοξία. Η ανάκτηση της επενδυτικής βαθμίδας είναι ένα ορόσημο που θα δώσει το 'πράσινο φως' σε νέα κεφάλαια, προκειμένου να εισρεύσουν στη χώρα. Το επενδυτικό ενδιαφέρον είναι κάτι παραπάνω από έντονο. Το βλέπουμε παντού, ακόμη και σε κλάδους όπως η τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Παράλληλα, η χώρα κατά τα προηγούμενα χρόνια, παρά τις παγκόσμιες προκλήσεις απέδειξε πως διαθέτει σταθερότητα και ανθεκτικότητα. Στοιχεία καθοριστικά για την ανάπτυξη του τόπου.

Τι μπορεί να σημαίνει για τον τραπεζικό κλάδο και για τους πελάτες του η αναμενόμενη λήψη της επενδυτικής βαθμίδας;

Η αναβάθμιση από τον οίκο αξιολόγησης S&P, την οποία αναμένουμε, θα μας βάλει στην τελική ευθεία για την πολυπόθητη ανάκτηση της επενδυτικής βαθμίδας. Για τον δικό μας κλάδο αυτή η εξέλιξη θα είναι εξαιρετικά θετική, καθώς θα σηματοδοτήσει μεγαλύτερη εισροή κεφαλαίων και αναβάθμιση των μετοχών του ΧΑ. Μεγάλο τμήμα της συναλλακτικής αξίας των κεφαλαίων αυτών είναι βέβαιο πως θα κατευθυνθεί και προς τις Τράπεζες.

Ο διοικητής της Τραπέζης της Ελλάδος Γιάννης Στουρνάρας έχει υποστηρίξει πως πρέπει να ενταθεί ο ανταγωνισμός στην εγχώρια τραπεζική αγορά. Συμμερίζεστε αυτή την άποψη;

Όχι μόνο τη συμμεριζόμαστε, αλλά θεωρούμε εαυτόν ως κινητήριο μοχλό. Με την είσοδο της Optima bank στην ελληνική τραπεζική σκηνή, ο ανταγωνισμός έχει ενταθεί.

Ποιες είναι οι βασικές διαφορές στο μοντέλο λειτουργίας της Optima bank σε σχέση με τις συστημικές τράπεζες;

Είναι μια δύσκολη ερώτηση. Δεν θα ήθελα να αξιολογήσω τις άλλες τράπεζες. Μπορώ όμως να σας πω τι είναι αυτό που κάνουμε εμείς και το οποίο μας επέτρεψε να αναπτυχθούμε ταχύτατα. Η Optima bank ξεχώρισε και ξεχωρίζει χάρη στη σύμπνοια όλων μας, μετόχων, διοίκησης και εργαζομένων, ως προς τον κοινό στόχο. Να εξελισσόμαστε αδιάκοπα, ώστε να προσφέρουμε διαρκώς μια διαφορετική, καλύτερη τραπεζική εμπειρία. Είναι ένας στόχος τον οποίο συμμεριζόμαστε και επικροτούμε όλοι. Με αυτό το όραμα ως οδηγό και μη έχοντας βαρίδια από το παρελθόν, η Optima bank μπόρεσε να εστιάσει σε δημιουργικές εργασίες, δηλαδή σε περισσότερα δάνεια και καταθέσεις για την τράπεζα.

Ποιοι είναι οι μακροχρόνιοι στόχοι της Optima bank;

Η Optima bank φιλοδοξεί να γίνει τράπεζα αναφοράς στην ελληνική αγορά και αν δεν είμαι ονειροπόλος, να αποτελεί την εταιρεία, στην οποία κάθε απόφοιτος εκπαιδευτικού ιδρύματος όχι μόνο οικονομικών επιστημών, αλλά και άλλων αναπτυσσόμενων κλάδων όπως για παράδειγμα αυτός της τεχνολογίας και της πληροφορικής, να επιθυμεί να εργαστεί.

Οι συστημικές τράπεζες, όπως δείχνουν και τα οικονομικά τους αποτελέσματα, κλείνουν με ταχείς ρυθμούς τις πληγές του παρελθόντος. Πώς η Optima bank θα καταφέρει να τις ανταγωνιστεί και να κερδίσει μερίδια αγοράς;

Ήδη έχουμε καταφέρει να έχουμε σημαντική παρουσία στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα, και στα νέα δάνεια και στις νέες καταθέσεις. Η επικέντρωσή μας στη μοναδικότητα κάθε πελάτη, στις διαφορετικές ανάγκες του, θα συνεχίσει να φέρνει τα ίδια καλά αποτελέσματα και μάλιστα με απρόσκοπτους ρυθμούς.

Πώς έκλεισαν τα περυσινά οικονομικά αποτελέσματα της τράπεζάς σας και πώς κινούνται μέσα στη φετινή χρήση;

Πέρυσι τα κέρδη μετά από φόρους έφτασαν τα 40,3 εκατ. ευρώ. Φέτος, στο Α' 6μηνο υπερέβημεν τα 43 εκατ. ευρώ. Με λίγα λόγια πετύχαμε περισσότερα κέρδη σε ένα μόνο 6μηνο, από ό,τι καταφέραμε ολόκληρο τον προηγούμενο χρόνο. Δηλώνουμε εξαιρετικά ικανοποιημένοι με αυτό το αποτέλεσμα.

Έχετε διαπιστώσει αξιοσημείωτη αύξηση στα μη εξυπηρετούμενα δάνεια της Optima bank λόγω της αύξησης των επιτοκίων χορηγήσεων; Πώς έχει η κατάσταση στη δική σας τράπεζα και πώς στην ευρύτερη εγχώρια αγορά;

Μέχρι στιγμής δεν έχει παρουσιαστεί επιδείνωση του δανειακού μας χαρτοφυλακίου. Η άνοδος των επιτοκίων δεν έχει επηρεάσει καθόλου την πελατειακή μας βάση. Δεν σας κρύβω ότι απευχόμαστε περαιτέρω αύξηση επιτοκίων, που στο τέλος της ημέρας αντικατοπτρίζει το ζήτημα του ευρωπαϊκού πληθωρισμού και όχι του εγχωρίου,

που βρίσκεται πολύ χαμηλότερα. Νομίζω πως, έως σήμερα, λόγω της ανόδου της οικονομίας δεν παρουσιάζεται πρόβλημα (τουλάχιστον όχι σε ανησυχητικό επίπεδο), ούτε στην υπόλοιπη αγορά. Θέλω να πιστεύω πως τα πράγματα θα είναι καλύτερα στο μέλλον και προσδοκώ σε μείωση των επιτοκίων.

Πέραν των συστημικών τραπεζών, φαίνεται να δημιουργείται ένας ακόμη αξιωματικός πόλος μέσα από τη σύμπραξη Παγκρήτιας και Attica Bank. Η Optima bank είναι διατεθειμένη να προχωρήσει σε εξαγορές είτε άλλων τραπεζών, είτε εταιρειών από τον ευρύτερο χρηματοοικονομικό τομέα;

Η Optima bank έχει τα μάτια της ανοικτά σε περιπτώσεις που παρουσιάζουν οποιαδήποτε ευκαιρία. Οτιδήποτε έχει εμφανιστεί στην αγορά την τελευταία 4ετία, εξετάστηκε ενδελεχώς, αλλά δεν κρίναμε ότι θα προάγει τον τελικό μας στόχο. Έτσι, αποφασίστηκε να παραμείνουμε εκτός από τις διεργασίες, στις οποίες αναφέρεστε.

Το ενδεχόμενο επέκτασης των δραστηριοτήτων της τράπεζας στο εξωτερικό είναι "ανοιχτό";

Όπως ανέφερα, κάθε ευκαιρία θα εξεταστεί με πολύ προσοχή. Όμως, πρέπει να είμαστε πραγματιστές. Για να κάνεις το οποιοδήποτε βήμα πρέπει να στέκεσαι στα πόδια σου. Πρώτα θα πραγματοποιήσεις τους στόχους σου και θα ικανοποιήσεις τις προσδοκίες των μετόχων σου, στο εσωτερικό, και μετά θα ασχοληθείς με το πως θα μετουσιώσεις τη Χάρτα του Ρήγα.

Λέγεται πως πολλά πράγματα σε ό,τι αφορά τον τραπεζικό ανταγωνισμό, θα παιχτούν στο κατά πόσο κάθε τράπεζα θα καταφέρει να προχωρήσει με επιτυχία την ψηφιοποίηση των εργασιών της. Η Optima bank σε ποιο σημείο βρίσκεται στο συγκεκριμένο τομέα. Ποιοι είναι οι στόχοι της;

Εμείς, δόξα τω Θεώ, έχοντας ξεκινήσει το 2019, είμαστε στην ευχάριστη θέση να μην μιλάμε για ψηφιοποίηση. Έτσι στηθήκαμε εξ αρχής. Γεννηθήκαμε στην καρδιά της ψηφιακής εποχής και ως εκ τούτου όλες μας οι διαδικασίες, όλα μας τα συστήματα έχουν σχεδιαστεί, ενσωματώνοντας τις πλέον αξιόπιστες και καινοτόμες τεχνολογίες. Σε αυτή την κατεύθυνση θα συνεχίσουμε και στο μέλλον, μέσα από διαρκείς επενδύσεις.

Θεωρείτε πως οι αξιόλογες επιχειρήσεις ανεξαρτήτως κλάδου δραστηριοποίησης έχουν να ωφεληθούν από την είσοδό τους στο Χρηματιστήριο της Αθήνας;

Η είσοδος μιας εταιρείας στο Χρηματιστήριο έχει πολλά οφέλη, δεδομένου ότι δημιουργεί ένα πολυμετοχικό σχήμα. Αυτό βοηθά μια εταιρεία όχι μόνο από απόψεως κεφαλαίων, αλλά και από απόψεως τάξεως και πειθαρχίας. Είναι, ωστόσο, στη διακριτική ευχέρεια κάθε εταιρείας να αποσαφηνίσει προς τα που κλίνει η ζυγαριά, αν δηλαδή τα οφέλη που αποκομίζει από το Χρηματιστήριο υπερτερούν των αυξημένων διαδικασιών, ίσως και του κόστους που συνδέεται με την είσοδό της στο Χρηματιστήριο.

Για ποιους λόγους επέλεξε η τράπεζα να δρομολογήσει την εισαγωγή της στο Χρηματιστήριο της Αθήνας; Σε ποιους τομείς πιστεύετε ότι θα ωφεληθεί;

Η εισαγωγή μας ήταν επιβεβλημένη γιατί είναι βασικό μια τράπεζα να έχει δυνατή κεφαλαιακή βάση. Μόνο έτσι μπορεί να αναπτυχθεί στο μέλλον, ειδικά αν έχει φιλόδοξους στόχους, όπως εμείς. Αυτός ήταν και ο βασικός λόγος της πρόσφατης εισαγωγής μας στο ΧΑ, η οποία στέφθηκε με απόλυτη επιτυχία, καθώς οι προς διάθεση μετοχές καλύφθηκαν 5,1 φορές και η ζήτηση ξεπέρασε τις προσδοκίες, συγκεντρώνοντας € 548,6 εκατ.

CSR - ESG

Νίκος Αυλώνας

Πρόεδρος Κέντρου Αειφορίας (CSE),
επισκέπτης καθηγητής στο
Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (IMBA).

Τα κριτήρια ESG κλειδί για την οικονομική ανάπτυξη και επιβίωση των εισηγμένων επιχειρήσεων στην Ελλάδα

Disclosure Regulation (SFDR), αποτελούν τις βασικές πολιτικές που υποστηρίζουν την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία (European Green Deal) και το σχέδιο δράσης της ΕΕ για τη χρηματοδότηση της βιώσιμης ανάπτυξης.

Όλα αυτά έχουν σαν αποτέλεσμα τον πολλαπλασιασμό της πίεσης που ασκείται στις επιχειρήσεις όλων των κλάδων, να αναλάβουν δράση και να υποβάλουν εκθέσεις σχετικά με τις δεσμεύσεις τους για μία βιώσιμη ανάπτυξη, αλλά και να μειώσουν το περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα. Με απλά λόγια, οι εταιρίες καλούνται να μην θέτουν σε προτεραιότητα μόνο τα οικονομικά τους συμφέροντα, αλλά να λαμβάνουν υπόψη και τα περιβαλλοντικά και τα κοινωνικά θεμέλια πάνω στα οποία στηρίζεται η οικονομική ευημερία.

Γι' αυτό και στον σύγχρονο κόσμο της παγκοσμιοποίησης, η επιτυχημένη πορεία μιας επιχείρησης δεν μετριέται μόνο από την οικονομική της ανάπτυξη, αλλά και από την ικανότητα που έχει να εξελίσσεται και να προσαρμόζεται στις συνεχείς αλλαγές και τις απαιτήσεις που επιβάλλει, τόσο η εθνική νομοθεσία, όσο και οι Ευρω-

Η κλιματική αλλαγή αποτελεί τη μεγαλύτερη πρόκληση της σύγχρονης εποχής και έχει καταστήσει αναγκαία την οριοθέτηση μακροπρόθεσμων στόχων, τη λήψη μέτρων και τη σε διεθνές επίπεδο συστηματική συνεργασία για την αντιμετώπισή της. Η διεθνής κοινότητα, έχοντας αναγνωρίσει την επείγουσα ανάγκη αντιμετώπισης της πρόκλησης αυτής, έχει προχωρήσει στη λήψη μέτρων μέσω νομοθετικών ρυθμίσεων, οδηγιών και κριτηρίων ώστε να προωθηθεί η βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη και οι επενδύσεις. Ειδικά στην Ευρώπη, νομοθεσίες όπως οι Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), EU Taxonomy και Sustainable Finance

παϊκές δεσμεύσεις για τη διαχείριση της κλιματικής αλλαγής. Σήμερα οι επιχειρήσεις πρέπει να εντάσσουν τις αρχές Βιώσιμης Ανάπτυξης στην επιχειρηματική τους στρατηγική, αν θέλουν να εδραιώσουν αλλά και να μεγιστοποιήσουν ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα, όπως είναι η θετική εικόνα, η καλή εταιρική φήμη, η αύξηση της διαφάνειας και της αξιοπιστίας τους προς τους επενδυτές, αλλά και παροχή δεδομένων ESG (Περιβαλλοντικά, Κοινωνικά και κριτήρια Εταιρικής Διακυβέρνησης) προς τις τράπεζες. Ειδικά τώρα που τα Χρηματοπιστωτικά ιδρύματα λαμβάνουν υπόψη τις πρακτικές βιώσιμης ανάπτυξης για δάνεια και εγκρίσεις επενδυτικών πλάνων, όχι μόνο για τις μεγάλες αλλά και για τις μεσαίες επιχειρήσεις, η ένταξη των κριτηρίων ESG στον στρατηγικό σχεδιασμό, συνδέεται άμεσα με την οικονομική βιωσιμότητά τους.

Αυτή η άμεση σύνδεση έχει καταγραφεί και στα αποτελέσματα της τελευταίας έρευνας που διεξήγαγε το Κέντρο Αειφορίας (CSE) στην Αμερική, τον Καναδά και την Ευρώπη, σύμφωνα με τα οποία τα κριτήρια ESG αποτελούν καθοριστικό παράγοντα, τόσο για τη βιωσιμότητα όσο και για την κερδοφορία των μεγάλων και μεσαίων επιχειρήσεων.

Η έρευνα εστίασε στον τρόπο με τον οποίο οι βέλτιστες πρακτικές και τα πρότυπα ESG επηρεάζουν την κερδοφορία και τη διαφάνεια των επιχειρήσεων και επιχείρησε μια βαθιά κατάδυση στις πρακτικές και τις δεσμεύσεις περισσότερων από 310 εταιρειών Fortune 500 από 31 τομείς, προς το Περιβάλλον, την Κοινωνία, και την Εταιρική Διακυβέρνηση (ESG).

Ξεχωρίζουμε δύο βασικά συμπεράσματα:

Έμμεση αλλά απτή η σχέση μεταξύ κερδοφορί-

ας και επιδόσεων στα κριτήρια ESG

Η άμεση συσχέτιση είναι πολύ δύσκολο να αποδειχθεί, καθώς υπάρχουν πολλοί διαφορετικοί παράγοντες που επηρεάζουν την κερδοφορία. Ωστόσο, είναι κοινός τόπος ότι τα άυλα περιουσιακά στοιχεία μιας επιχείρησης -συμπεριλαμβανομένων των μη χρηματοοικονομικών - αντιπροσωπεύουν περίπου το 80% της αξίας της και όλα τα δεδομένα που σχετίζονται με τα ESG αντιπροσωπεύουν ένα πολύ μεγάλο μέρος αυτού του 80%. Επομένως, αποδεικνύεται έμμεση συσχέτιση μεταξύ των οικονομικών επιδόσεων και των πρακτικών ESG που εφαρμόζει μια επιχείρηση, ακριβώς επειδή αυτοί οι παράγοντες αντιπροσωπεύουν ένα πολύ μεγάλο μέρος της αξίας της.

Κοινές πρακτικές που ξεχωρίζουν

Τα αποτελέσματα της έρευνας καταγράφουν δύο κοινά στοιχεία ανάμεσα στις εταιρίες με τα καλύτερα οικονομικά αποτελέσματα:

- Χρήση προτύπων σχετικών με τα κριτήρια ESG (GRI, SASB, TCFD).
- Ολοκληρωμένη υποβολή εκθέσεων σχετικά με τα κριτήρια ESG και δέσμευση για φιλόδοξους μεσοπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους ποσοτικούς στόχους.

Αν και υπάρχει κάποιος σκεπτικισμός γύρω από τα κριτήρια ESG, η δυναμική πορεία τους δεν πρόκειται να αναχαιτιστεί. Η βιωσιμότητα μεγάλων αλλά και μικρότερων οργανισμών συνδέεται άρρηκτα πλέον με τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και οι επιχειρήσεις που την εντάσσουν ουσιαστικά στη λειτουργία τους και τα στρατηγικά τους πλάνα θα βρίσκονται πάντα ένα βήμα μπροστά από τις εξελίξεις και θα είναι αυτές που θα επιβιώσουν τα επόμενα χρόνια.

CENTER for
SUSTAINABILITY and
EXCELLENCE

ΚΕΝΤΡΟ ΑΕΙΦΟΡΙΑΣ

ESG

Net-Zero

Circular Economy

Γυναικεία επιχειρηματικότητα

Μαρία Χαλά

startups senior strategy consultant
επικεφαλής στο Female Founder's Startups
Cluster, του ICC WOMEN HELLAS

Η Μαρία Χαλά δραστηριοποιείται ενεργά στο χώρο των επενδύσεων, ενώ τα τελευταία 15 χρόνια έχει επικεντρωθεί στην επέκταση του ελληνικού τεχνολογικά καινοτόμου οικοσυστήματος. Ως startups senior strategy consultant παρέχει καθοδήγηση και mentoring σε νεοφυείς επιχειρήσεις (startups) στο αρχικό στάδιο της ανάπτυξής τους. Συγκεκριμένα τις καθοδηγεί στην εύρεση λύσεων αναφορικά με τη χρηματοδότηση τους, αλλά και τις προετοιμάζει προκειμένου να δεχθούν επενδυτικά ιδιωτικά κεφάλαια από business angels και venture capital funds. Επικεντρώνεται κυρίως σε επενδύσεις στους κλάδους των φυσικών επιστημών, με έμφαση στον τομέα της υγείας (healthtech, medtech και biotech), της πράσινης ανάπτυξης (greentech), του foodtech και της αγροτικής τεχνολογίας (agritech).

Προερχόμενη από το χώρο του asset management και της κεφαλαιαγοράς διέκρινε αρκετά νωρίς τη δυναμική του startups οικο-

συστήματος στην Ελλάδα. Η αφορμή ήταν η εξειδίκευση σε business angels investments, μέσα από ένα σχετικά πρόσφατο M.B.A σε Entrepreneurship και Innovation, από το Imperial Business School. Στην συνέχεια όμως, το εκτεταμένο networking από την ενεργή παρουσία της σε Ευρωπαϊκά και παγκόσμια business angels associations, όπως το European Business Angels Network (EBAN) και η κατά δύο χρόνια αντιπροσώπευση ως Senator του World Business Angels Investment Forum (WBAF) για την Ελλάδα ήταν το έναυσμα για μία έντονη πορεία της στο Ελληνικό startups οικοσύστημα.

Ανταποκρινόμενη στην ανάγκη ενεργής συμμετοχής της Ελληνίδας στο startups' οικοσύστημα και στις δυνατότητες που δημιουργούνται για περαιτέρω μείωση της γυναικείας ανεργίας, συμβάλλοντας έτσι στην οικονομική ανάπτυξη, συμμετέχει ως επικεφαλής, στο Female Founder's Startups Cluster, του ICC WOMEN HELLAS.

Τι είναι οι εταιρείες startups και ποιά η δυναμική τους για την ελληνική οικονομία; Ποιός ο ρόλος σας ως senior strategy consultant;

Η νεοφυής επιχειρηματικότητα, οι γνωστές πλέον εταιρείες startups, αφορούν νεοσύστατες επιχειρήσεις που όμως χαρακτηρίζονται από καινοτόμο τεχνολογία. Οι συγκεκριμένες εταιρείες, προερχόμενες από κάθε κλάδο της οικονομίας, παρουσιάζουν έντονη δυναμική (scalability), που αποτυπώνεται στη ραγδαία ανάπτυξη των πωλήσεων τους σε διψήφια νούμερα και ταυτόχρονα στον αυξανόμενο αριθμό προσλήψεων, ακόμα και τα πρώτα τρία με πέντε χρόνια της ζωής της επιχείρησης. Τα αντίκτυπα των πρόσφατων οικονομικών κρίσεων, με τα υψηλά ποσοστά ανεργίας αλλά και η ύπαρξη εξειδικευμένου προσωπικού έστρεψε αρκετούς επαγγελματίες στην ίδρυση εταιρειών startups, μεταφέροντας έτσι την επαγγελματική τους τεχνογνωσία και πείρα στην ενεργή επιχειρηματικότητα.

Ως senior strategy consultant προετοιμάζω τις startup Ομάδες, παρέχοντας στρατηγική καθοδήγηση, προκειμένου να προσελκύσουν επενδυτικά κεφάλαια και να γίνουν investment ready. Συμβουλεύω την ιδρυτική Ομάδα της startup και τους καθοδηγώ σε σχέση με τη δομή της εταιρείας τους, τον κλάδο στον οποίο δραστηριοποιούνται, αλλά και τις δυνατότητες τους σε σχέση με τον ανταγωνισμό.

Τι είναι το angel investment και ποιός ακριβώς ο ρόλος ενός business angel στην ανάπτυξη μιας startup; Ποιά η δική σας δράση ως angel investor;

Ο business angel είναι μια κατηγορία επενδυτή που στα πρώτα βήματα μιας καινοτόμου νεοφυής επιχείρησης δίνει τα πιο σημαντικά εφόδια στους ιδρυτές της: mentoring, καθοδήγηση (coaching) και ό,τι έχει να κάνει με τις χρηματοδοτικές ανάγκες της startup. Όσον αφορά το financing, ένας business angel είτε συμμετέχει στο μετοχικό κεφάλαιο της επιχείρησης αποκτώντας κάποιο ποσοστό με ίδια κεφάλαια, είτε μέσω της εργασίας του στην startup γίνεται ένας

από τους στρατηγικούς επενδυτές της. Παράλληλα όμως, σε αρκετές περιπτώσεις συμβουλεύει και καθοδηγεί την startup για πιθανές χρηματοδοτικές λύσεις.

Η ύπαρξη ενός business angel είναι νευραλγικής σημασίας, ιδιαίτερα στα πρώτα βήματα της νεοφυούς επιχείρησης (στάδιο pre-seed και seed), μιας και στηρίζει την εταιρεία ακόμη και κατά την περίοδο αρνητικών χρηματικών ροών, το γνωστό "valley of death".

Η σημασία των business angels στις αναπτυσσόμενες και efficient αγορές είναι αρκετά μεγάλη. Συγκεκριμένα, στην αγορά των Η.Π.Α. από τα \$25 δις του συνόλου των νεοφυών εταιρειών που βρίσκονται στα πρώτα επενδυτικά τους βήματα (early stage), τα \$23 δις αφορούν χρηματοδότηση από business angels. Αντίστοιχα, στην Ε.Ε., από τα €10 δις της συγκεκριμένης αγοράς, τα €7 δις είναι χρηματοδότηση από τη συγκεκριμένη ομάδα επενδυτών.

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι business angels αρκετά συχνά συνεπενδύουν (co-invest), μέσα από αντίστοιχα business angels funds και business angels groups. Έτσι, συμμετέχουν σε τεχνολογικά καινοτόμες επενδύσεις, με παρουσία lead investors, σε διάφορους κλάδους, όπως υγείας (medtech, healthtech, biotech), foodtech, agritech, fintech, energy κτλ.

Η παρουσία των business angels στην Ελλάδα είναι σε αρχικό στάδιο, μιας και αποτελούν σχεδόν το 10%. Παρ' όλα αυτά η πρόσφατη νομοθεσία του 2021, με τα φορολογικά κίνητρα που παρέχει, δίνει τη δυνατότητα για περαιτέρω ανάπτυξη.

Μέσα από τη συμμετοχή μου στο European Business Angels' Network (EBAN), έναν πανευρωπαϊκό οργανισμό με πάνω από 10.000 μέλη, έχω αποκτήσει ένα ευρύτατο networking από business angels. Ταυτόχρονα όμως, στόχος μου είναι να συμμετάσχω στη διεύρυνση της παρουσίας γυναικών στο angel investing, το οποίο κατ' επέκταση, θα μπορέσει να συμβάλλει και στις επενδύσεις σε startups που ηγούνται γυναίκες επιχειρηματίες.

Ποιούς λόγους διακρίνατε στο να συμβάλετε στη στήριξη και στην προώθηση γυναικών που επικεντρώνεται στη νεοφυή επιχειρηματικότητα; Ποιά κίνητρα εντοπίσατε στην Ελλάδα;

Μέσα από τη δραστηριοποίηση μου στον κλάδο των startups ως senior strategy consultant, αλλά και της δράσης μου ως angel investor, διέκρινα την ασθενής παρουσία της γυναίκας στους δύο αυτούς αλληλένδετους τομείς. Όμως, η πληροφόρηση και το έναυσμα της στήριξης και της προώθησης Ελληνίδων να δραστηριοποιηθούν στην νεοφυή επιχειρηματικότητα, στο χώρο του startups οικοσυστήματος, βασίστηκε σε ποσοτικά και ποιοτικά κριτήρια. Ποσοτικά γιατί και η Ελλάδα ακολουθεί τα παγκόσμια στατιστικά σύμφωνα με τα οποία, λιγότερο από το 15% των startups σε παγκόσμιο επίπεδο έχουν ιδρυτικά μέλη γυναίκες και επιπλέον, μόλις το 2% των επενδυτικών κεφαλαίων διοχετεύονται σε startups με γυναίκες ιδρυτές. Επιπλέον, τα ποιοτικά κριτήρια είχαν ακόμα πιο έντονο αντίκτυπο, εξαιτίας του αξιόλογου δυναμικού των Ελληνίδων επιστημόνων, που δυστυχώς, η έλλειψη εκπαίδευσης και σωστής στήριξης, τις απομάκρυνε από το επιχειρηματικό γίγνεσθαι. Πιστεύω ότι τα παραπάνω στοιχεία είναι εξ'ορισμού ικανά για να διακρίνει κάποιος τη δυναμική που μπορεί να προσδώσει η γυναίκα επιχειρηματίας, μέσα από το δυναμικά αναπτυσσόμενο χώρο του startup οικοσυστήματος.

Η ίδρυση μιας εταιρείας startup εμπεριέχει εξαιρετικό ρίσκο. Πιστεύετε ότι η Ελληνίδα τολμά να βγει μπροστά και να αναλάβει επιχειρηματικό ρίσκο;

Η Ελληνίδα που αποφασίζει να ιδρύσει μια startup παίρνει το ίδιο και περισσότερο ρίσκο, αφού αντικειμενικά καλείται να διαχειριστεί τους πολλαπλούς ρόλους που πρέπει να ανταποκριθεί, όπως και κάθε γυναίκα σε όλο τον κόσμο. Ετσι, θα πρέπει κανείς να αναλογιστεί ότι στην πιό δημιουργική ηλικία καλείται να διαχειριστεί και να ανταποκριθεί, με την ίδια υπευθυνότητα, τόσο στην επιχείρησή της όσο και στην οικογένειά της. Ίσως είναι η πολυπλοκότητα των ρόλων της που την κάνουν με ψυχραιμία και οργάνωση, να ανταποκρίνεται στα επιχειρηματικά της ρίσκα και να λαμβάνει αποφάσεις βάση προτεραιοτήτων και αποδοτικότητας και όχι μόνο βάση στόχων. Είναι χαρακτηριστική η μελέτη από το Kauffman Foundation, σύμφωνα με την οποία τα startups που ηγούνται γυναίκες ή που οι ιδρυτές τους είναι γυναίκες, φέρνουν κατά 20% περισσότερη κερδοφορία. Ο βασικός λόγος του συγκεκριμένου αποτελέσματος εστιάζεται κατά κύριο λόγο στο ότι οι γυναίκες ιδρυτές σε πολλές περιπτώσεις οδηγούνται σε αποφάσεις με κριτήριο όχι μόνο τη γρήγορη ανάπτυξη ενός επενδυτικού σχήματος, αλλά και της βιωσιμότητάς του. Το γεγονός αυτό δίνει την εσφαλμένη άποψη μιας συντηρητικής φύσης και ίσως της έλλειψης ανάληψης ρίσκου. Αντιθέτως

Female Founders' Startups Cluster - ICC Women Hellas

VIRTUAL EVENT
FEMALE
STARTUP FOUNDERS
@ the Investment Ecosystem

Maria Hala
Head, Female Founders' Startups Cluster, ICC WOMEN HELLAS

Candace Johnson
Serial Space Entrepreneur and Investor, EBAN President Emeritus

Marina Hatsopoulos
Entrepreneur and Board Chair, Levitronic Technologies

Selma Prodanovic
Founder of Iydi.tv, 1MillionStartups & EBAN Vice President

ICC HELLAS
WOMEN
more women
more growth!

όμως, τόσο η βιωσιμότητα μιας νεοφυούς επιχείρησης, όσο και η μακροπρόθεσμη απόδοση που λαμβάνει ο επενδυτής είναι εξαιρετικά πιο οφελιμένες. Επιπλέον, οι γυναίκες που ιδρύουν μια startup δεν ενδιαφέρονται αποκλειστικά και μόνο για την παραγωγή κέρδους, αλλά ταυτόχρονα για το κοινωνικό αντίκτυπο του προϊόντος ή της υπηρεσίας που προσφέρουν. Φυσικά, με βρίσκει απόλυτα σύμφωνη η τοποθέτηση της γνωστής Καναδικής καταγωγής, angel investor, Jacki Zehner, "Women want money not so much for what it can buy, but rather, for what it can do."

Ποια βήματα θεωρείτε πως πρέπει να γίνουν ώστε να μπορέσει ν' αναδειχθεί η γυναικεία επιχειρηματικότητα;

Κατ'αρχήν, πρέπει να κατανοήσουμε ότι η επιχειρηματικότητα είναι αυτό που συνηθίζουμε πλέον να αποκαλούμε soft skill. Όπως πλέον θεωρούνται δεδομένες οι βασικές γνώσεις χρήσης ενός υπολογιστή, έτσι και ανεξάρτητα από τον χώρο επαγγελματικής δραστηριοποίησης, το entrepreneurial mentality είναι αναγκαίο.

Για να μπορέσει όμως να αναδειχθεί η γυναικεία επιχειρηματικότητα και όχι μόνο, θα πρέπει το επιχειρείν να ξεκινήσει να διδάσκεται από μικρή ηλικία, ιδανικά από τις ηλικίες των 12 – 14. Έτσι τα παιδιά μαθαίνουν να δουλεύουν ομαδικά, να καταμερίζουν τις εργασίες βάση των γνώσεων και των ικανοτήτων των μελών της ομάδας τους και φυσικά να αποδέχονται τα μέλη της ομάδας τους ισότιμα, ανεξαρτήτως φύλλου. Επιπλέον, τα κορίτσια έρχονται αρκετά νωρίς σε επαφή με την επιχειρηματικότητα, γεγονός που θα τις συνοδεύει μετέπειτα και ως φοιτήτριες.

Πως δημιουργήθηκε το Female Founders' Startups Cluster, ICC Women Hellas και ποιοί είναι οι στόχοι του;

Το Female Founders' Startups Cluster, ICC Women Hellas είναι η πρωτοβουλία του Ελληνικού παραρτήματος του International Chamber of Commerce (iccwbo.gr/en/), που εστιάζεται στην στήριξη και στην προώθηση Ελληνικών νεοφυών επιχειρήσεων (startups) με ιδρυτικά μέλη γυναίκες, με ταυτόχρονη προώθηση της σύστασης μιας Ελληνικής γυναικείας επενδυτικής κοινότητας. Έχω την τιμή και τη χαρά να είμαι επικεφαλής του Cluster από το 2020, έχοντας καταφέρει να οργανώσουμε δύο επιτυχημένα events: ένα online με 1900 συμμετέχοντες, όπου προβάλαμε οκτώ γυναίκες ιδρυτές Ελληνικών startups, που έχουν δεχτεί περισσότερα από \$400 εκατ. χρηματοδότηση, αλλά και τέσσερις γυναίκες venture capitalists και angel investors. Το δεύτερο δια ζώσης event μας στόχευε στην προώθηση της καινοτόμου επιχειρηματικότητας στην πανεπιστημιακή κοινότητα, με επίκεντρο της Ελληνίδες καθηγήτριες που ηγούνται μια Ερευνητική Ομάδα που στοχεύει να συστήσει μια εταιρεία spin-off.

Στόχος μας για το προσεχές διάστημα είναι η ενίσχυση μιας επενδυτικής κουλτούρας στις γυναίκες επαγγελματίες, μεταλαμπαδεύοντας τη γνώση τους, αλλά και επενδύοντας παράλληλα, στο Ελληνικό startups οικοσύστημα. Δημιουργώντας έτσι την επόμενη γενιά των Ελληνίδων angel investors και venture capitalists και ενισχύοντας το moto του Cluster,

"we need more women, more startups, more growth"

Θανάσης Κοντογεώργης
Υφυπουργός παρά τω Πρωθυπουργώ

Επενδύοντας σε μια ισχυρή Ελλάδα

Η βελτίωση του επενδυτικού κλίματος στη χώρα μας, όπως αντανακλάται στους αντίστοιχους οικονομικούς δείκτες και αναμένεται να επιβεβαιωθεί άμεσα με την κατάκτηση της επενδυτικής βαθμίδας είναι το αποτέλεσμα μιας προσεκτικά σχεδιασμένης δέσμης οικονομικών μεταρρυθμίσεων που εφάρμοσε η κυβέρνηση τα τελευταία χρόνια και είχαν ως αποτέλεσμα ρεκόρ επενδύσεων και εξαγωγών. Αξιοποιώντας τα εργαλεία του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, υλοποιούμε ένα φιλόδοξο μεταρρυθμιστικό πρόγραμμα για τη βελτίωση του εργασιακού και επενδυτικού κλίματος. Αναμορφώσαμε το νομοθετικό πλαίσιο για την παροχή κινήτρων εξωστρέφειας και μεγέθυνσης των επιχειρήσε-

ων με στόχο την ενίσχυση της διεθνούς δραστηριότητας των ελληνικών επιχειρήσεων. Στόχος τώρα είναι να υποστηρίξουμε τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις ώστε να γίνουν πιο ανθεκτικές, ανταγωνιστικές και βιώσιμες τόσο στην πληθωριστική όσο και σε πιθανές μελλοντικές κρίσεις. Γι' αυτό ενισχύουμε τις πράσινες και ψηφιακές επενδύσεις, για να μειωθεί το χάσμα ανταγωνιστικότητας που τις χωρίζει από τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις στο νέο πλαίσιο της πράσινης οικονομίας και της αειφορίας. Οι αντίστοιχες δαπάνες πλέον εκπίπτουν με προσαύξηση 100% μειώνοντας σημαντικά τη φορολογική επιβάρυνση των επιχειρήσεων. Παράλληλα, προχωράει η κωδικοποίηση της φορολογικής νομοθεσίας με βάση λεπτομερή χρονοδιαγράμματα και θα έχει ολοκληρωθεί τους επόμενους μήνες, ενώ διασφαλίζουμε τις προϋποθέσεις για τη λειτουργία ενός πλήρως αυτοματοποιημένου συστήματος επιστροφής ΦΠΑ, σε συνδυασμό με την φορολογική μεταρρύθμιση που θα εξελιχθεί το επόμενο διάστημα προκειμένου μέσα από την αξιοποίηση ψηφιακών και τεχνολογικών εργαλείων να εξασφαλιζεται και φορολογική δικαιοσύνη.

Στον τομέα της τουριστικής ανάπτυξης προχωρήσαμε στην απλούστευση της διαδικασίας αδειοδότησης της εγκατάστασης και λειτουργίας μιας σειράς δραστηριοτήτων με έμφαση στον θαλάσσιο και ορεινό τουρισμό για την τόνωση και ενθάρρυνση των επενδύσεων. Διαμορφώνουμε στρατηγική για την αξιοποίηση της χώρας ως διαμετακομιστικό κέντρο και την ενίσχυση της εφοδιαστικής αλυσίδας με ταυτόχρονη δημιουργία «αλυσίδων αξίας» αξιοποιώντας τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της χώρας. Εκσυγχρονίσαμε το θεσμικό πλαίσιο για τα βιομηχανικά και επιχειρηματικά πάρκα, τα οποία λειτουργούν ως τοπικοί οικονομικοί κόμβοι δημιουργώντας ένα περιβάλλον συνεργασίας και καινοτομίας με ορθολογικότερη χρήση των πόρων. Έχουμε εντάξει μάλιστα στο Ταμείο Ανάκαμψης δράση 65 εκατ. € για την ίδρυση και αναβάθμιση βιομηχανικών πάρκων. Η Ελλάδα διαθέτει, πλέον, Εθνική Στρατηγική για τη Βιομηχανία, με ορίζοντα έως

το 2030. Ένα σχέδιο δράσης 43 παρεμβάσεων προϋπολογισμού 2,1 δισ. € για την ενίσχυση της ελληνικής επιχειρηματικότητας. Στηρίζουμε με περισσότερα από 500 εκ. ευρώ τις επενδύσεις στον τομέα της υγείας με το λεγόμενο «επενδυτικό clawback», ώστε να συμψηφίσουν οι φαρμακευτικές επιχειρήσεις τις οφειλές τους προς το Δημόσιο πραγματοποιώντας δαπάνες έρευνας και καινοτομίας, με συγχρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Ενισχύουμε το ανθρώπινο κεφάλαιο και προστατεύουμε την εργασία, όπου με τη σύσταση της Επιθεώρησης Εργασίας ως ανεξάρτητης αρχής και την ψηφιακή κάρτα εργασίας, διαμορφώθηκε ένα σύγχρονο πλαίσιο που αντιμετωπίζει και τα φαινόμενα αδήλωτης ή υποδηλωμένης εργασίας, ενώ παράλληλα εκσυγχρονίστηκε η συνδικαλιστική νομοθεσία προκειμένου να εκφράζεται αυθεντικά η δράση των εργαζομένων και παράλληλα να προστατεύεται η λειτουργία του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Ο νέος ΟΑΕΔ, αποτελεί πλέον τον κόμβο για τη σύνδεση των αναγκών της αγοράς εργασίας, αναλαμβάνοντας ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης και αξιοποιώντας σύγχρονα εργαλεία και μηχανισμούς, όπως οι ατομικοί λογαριασμοί δεξιοτήτων.

Αναγνωρίζουμε ότι πολλά πρέπει να γίνουν ακόμα για την βελτίωση του χρόνου απονομής δικαιοσύνης στη χώρα μας, που αποτελεί κρίσιμο δείκτη για την ενίσχυση της επενδυτικής εμπιστοσύνης. Στην κατεύθυνση αυτή ανασχεδιάζουμε τον δικαστικό χάρτη με ορθολογική κατανομή προσωπικού, ενισχύοντας τις κτηριακές υποδομές, ψηφιοποιούμε διαδικασίες, αναβαθμίζουμε τις δεξιότητες των δικαστικών λειτουργών και υπαλλήλων και θέτουμε σε πλήρη λειτουργία δομές συλλογής και επεξεργασίας δεδομένων. Έχει ήδη θεσμοθετηθεί η λειτουργία της δικαστικής αστυνομίας για την υποστήριξη, μέσω εξειδικευμένου επιστημονικού προσωπικού, του έργου των δικαστικών λειτουργών και τρέχουν όλες οι διαδικασίες για την έναρξη λειτουργίας του σώματος τόσο σε επίπεδο κεντρικής διοίκη-

σης όσο και σε περιφερειακό επίπεδο. Σε πλήρη εξέλιξη βρίσκεται και ο ψηφιακός μετασχηματισμός όλων των τομέων της δικαιοσύνης, ώστε στο τέλος της τετραετίας, να φτάσουμε τον χρόνο απονομής δικαιοσύνης στον ευρωπαϊκό μέσο όρο, εντός 500 ημερών από την κατάθεση του ενδίκου μέσου.

Η Ελλάδα προσελκύει σημαντικές επενδύσεις στη βιομηχανία, το εμπόριο, τα logistics και σε χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες. Τόσο ξένες επενδύσεις όσο και σημαντικές εγχώριες ιδιωτικές επενδύσεις. Μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης κι Ανθεκτικότητας έχουν συμβασιοποιηθεί δάνεια ύψους περίπου 7,5 δισ ευρώ, με σημαντική συμβολή πόρων από το τραπεζικό σύστημα και τους ίδιους τους επενδυτές με κριτήρια την πράσινη και ψηφιακή μετάβαση, την καινοτομία, την εξωστρέφεια και τις οικονομίες κλίμακος. Πρόκειται για επενδύσεις που συμβάλλουν στην αλλαγή του παραγωγικού μοντέλου της χώρας χρηματοδοτώντας παράλληλα καλά αμειβόμενες θέσεις εργασίας και ποιοτικές εξαγωγές. Σε αυτό το δρόμο, του παραγωγικού μετασχηματισμού της ελληνικής οικονομίας με ταυτόχρονη δημοσιονομική ευστάθεια, θα προχωρήσουμε με σχέδιο και επιμονή.

Καινοτομία και Τεχνητή Νοημοσύνη

Θάνος Μαρκαντώνης

Θάνος Μαρκαντώνης, Α' Αντιπρόεδρος, AI Catalyst (Όμιλος Τεχνητής Νοημοσύνης), Partner, Eurocapital Partners

Παραγωγική Τεχνητή Νοημοσύνη (Generative A.I.) στα Χρηματοοικονομικά και τις Επενδύσεις

Η Τεχνητή Νοημοσύνη T.N (Artificial intelligence -AI) και ο κλάδος της μηχανικής μάθησης χρησιμοποιούνται πλέον και στον χρηματοοικονομικό τομέα εδώ και πάνω από μια δεκαετία, συμβάλλοντας στη βελτιστοποίηση λειτουργίας πολλών υπηρεσιών και τμημάτων. Πολύ μεγάλες αλλαγές όμως έρχονται πλέον μέσω χρήσης της λεγόμενης παραγωγικής T.N (Generative-AI) στα επενδυτικά τμήματα στον τομέα δανείων

και αντασφάλισης αλλά και στα τμήματα ρίσκου και ανάλυσης κινδύνου αξιοποιώντας τις δυνατότητες που δίνει η τεχνολογία των Μεγάλων Γλωσσικών Μοντέλων (LLM MODELS) δίνοντας λύσεις σε προβλήματα όπως πρόβλεψη- απάτη ή αδυναμία πληρωμών. Ταυτόχρονα όμως οι εξελίξεις αυτές αλλάζουν πλήρως και την εξυπηρέτηση πελατών στον κλάδο.

Το Generative AI αναμένεται να οδηγήσει σε μια δραματική αλλαγή στον τρόπο που λειτουργούν καταξιωμένες εταιρείες του χώρου και να βοηθήσει και νέες μικρές Fin-Tech startups να μπουν στην αγορά κάτι που ήδη συμβαίνει.

Συγκεκριμένα, μέσω Gen-AI αναμένεται μετασχηματισμός στον χρηματοοικονομικό τομέα σε επτά βασικούς άξονες.

1. Θα έχουμε πλέον πολύ εξειδικευμένη την εμπειρία των καταναλωτών.
2. Οικονομικά πιο άμεση και αποδοτική τη λειτουργία χρηματοοικονομικών επιχειρήσεων.
3. Πιο σωστή ρυθμιστική συμμόρφωση και ολοκληρωμένη τη διασφάλιση ποιότητας.
4. Πολύ πιο άμεση και καλύτερη τη διαχείριση ρίσκου.
5. Περισσότερο δυναμική και στοχευμένη τη δυνατότητα προβλέψεων και αναφορών.
6. Τεράστια ταχύτητα εκτέλεσης εργασιών που απαιτούσαν ημέρες-ώρες μέσα σε λίγα λεπτά.
7. Εκμάθηση και πρόβλεψη συμπεριφοράς πελάτη-επενδυτή.

Έτσι αναλυτικά η εξειδικευμένη εμπειρία πελατών μέσω των βελτιωμένων chat-bots θα είναι εντυπωσιακά αποδοτική καθώς ανταποκρίνονται όλο και περισσότερο σε πολύπλοκες ερωτήσεις και αναλαμβάνουν πλήρως εργασίες όπως το know-your customer λειτουργώντας 24/7. Οι τραπεζικοί λογ/μοι ανοίγονται πλέον χωρίς φυσική παρουσία ενώ εξειδικευμένες ερωτήσεις θα παίρνουν απάντηση χωρίς απαραίτητη συνομιλία με εκπρόσωπο της επιχείρησης.

Σύντομα οι εγκρίσεις δανείων και πιστωτικών καρτών αλλά και τα «risk-alert» για τυχόν πρόβλημα θα είναι ταχύτατα διαθέσιμα, καθώς μέσω των LLM θα τραβιούνται αυτόματα τα απαραίτη-

τα στοιχεία από πολλές και διαφορετικές πλατφόρμες και βάσεις δεδομένων υποβάλλοντας απλά ερωτήματα σε φυσική γλώσσα και η μηχανή θα κατανοεί το είδος της πληροφορίας που θα πρέπει να ανακτήσει. Έτσι ο ρόλος του ανθρώπινου παράγοντα περιορίζεται σε πιο επιτελικό και εποπτικό ρόλο (έχοντας την ευθύνη και την τελική έγκριση) με τον τρόπο αυξάνεται πλήρως η παραγωγικότητα καθώς οι τετριμμένες εργασίες ανατίθενται στην μηχανή για διεκπεραίωση.

Μέσω όλων αυτών των εξελίξεων θα είναι πολύ πιο εύκολη η ρυθμιστική συμμόρφωση και διασφάλιση της ποιότητας, ενώ η βελτιστοποίηση διαδικασιών ο έλεγχος ξεπλύματος χρήματος (AML) και η ανάλυση εγγράφων δεκαετιών θα δίνουν αναφορές σε λίγα δευτερόλεπτα. Ένα σύστημα που έχει εκπαιδευτεί για διάβασμα αναφορών συναλλαγών ύποπτης δραστηριότητας σε δευτερόλεπτα θα δίνει αναφορές όταν βλέπει παραπλήσια δραστηριότητα σε νέες συναλλαγές και θα οδηγεί σε στοχευμένο έλεγχο άμεσα.

Αν και δεν έχει ακόμα την πλήρη δυνατότητα να εξαλείφει πιστωτικούς κινδύνους, προβλήματα ρευστότητας ή άλλα λειτουργικά ρίσκα στις αγορές, το Gen-AI μπορεί να βοηθήσει στην ανάλυση –υποθετικών και μη– σεναρίων και στη διαχείριση ρίσκου κάτω από διαφορετικές οικονομικές και άλλες έκτακτες συνθήκες. Έτσι λοιπόν χρηματοοικονομικοί αλλά και ασφαλιστικοί οργανισμοί χρησιμοποιούν πολύ αυτήν την τεχνολογία για να κάνουν προσομοιώσεις και να σχεδιάσουν το πώς θα ανταποκριθούν γρήγορα και αποτελεσματικά σε τέτοιου είδους καταστάσεις. Μέσω των LLMs θα είναι πιο εύκολο και γρήγορο για τους ειδικούς των κλάδων αυτών να διατυπώνουν σε φυσική γλώσσα διάφορα σενάρια και μέσω κατάλληλων ερωτήσεων, η μηχανή θα κατανοεί το γνωσιακό αντικείμενο και αναζητώντας την κατάλληλη πληροφορία θα δίνει την απάντηση, όχι ως μία απλή διαδικασία αναζήτησης αλλά ως μία διαδικασία γνωσιακής ανάλυσης της πληροφορίας με βάση οδηγίες που έθεσε ο ειδικός.

Οι αναφορές και οι προβλέψεις μέσα από την αξιοποίηση στατιστικών δεδομένων δεκαετιών των πιστωτικών ιδρυμάτων παρέχουν ήδη και μέσω Gen AI θα παρέχουν σύντομα ακόμα πιο εκπληκτικά καλύτερα αποτελέσματα μετατρέποντας μάλιστα αυτόματα τα στοιχεία (φόρμες excel,sql) σε πλήρεις παρουσιάσεις (γραφήματα-παραστάσεις-εικόνες) και με ταυτόχρονες προτάσεις για δράσεις. Οι πολλές ημέρες-μήνες που απαιτούνταν για σωστή ανάλυση-παραούσιαση ολόκληρων νέων τραπεζικών «project» τώρα πια θα απαιτούν ώρες και λεπτά. Μεταβαίνουμε δηλαδή στην εποχή όπου η επιχείρηση θα μπορεί να «συνομιλεί με τα δεδομένα» το λεγόμενο (chat with your data).

Όλος ο χρηματοοικονομικός κλάδος βρίσκεται στο επίκεντρο τεκτονικών αλλαγών και σύντομα θα είναι πολύ πιο εφικτή η λεγόμενη πρόβλεψη «συμπεριφορών» του πελάτη-επενδυτή καθώς η διερεύνηση σε βάθος των πράξεων του στο παρελθόν (δεκαετίες ανάλυσης χρηματοοικονομικής συμπεριφοράς) θα δίνει ανάλογα των γεγονότων και εξελίξεων των αγορών χρήματος και κεφαλαίου και μία πιο ασφαλή πρόβλεψη μελλοντικής συμπεριφοράς με ότι αυτό συνεπάγεται στην βελτίωση καταστάσεων πανικού και πρόληψης αγελαίων συμπεριφορών.

Οι εξελίξεις στον τομέα είναι τεράστιες και σίγουρα θα φέρουν μετεξέλιξη σε πολλές εταιρίες αλλά θα επιτρέψουν και την είσοδο νέων “παγκόσμιων” εταιριών στον χώρο.

Θέματα “ηθικής-διαφανούς” διάστασης της χρήσης των δεδομένων είναι σίγουρο ότι πρέπει να εξεταστούν ευρέως και να ρυθμιστούν εποπτικά, προσεκτικά πάντα και με διαφάνεια έχοντας σαν βασικό άξονα την ανώνυμη χρήση και επεξεργασία.

Απόψεις - Γνώμες

Ο ρόλος του Ορκωτού Ελεγκτή, στην εκταμίευση των δανείων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

Μαρία Κοτίτσα

Ορκωτή Ελεγκτής Λογιστής, Principal, Assurance, Grant Thornton

Τα τελευταία χρόνια, ο ρόλος του ορκωτού ελεγκτή συνεχώς μεταβάλλεται και αναβαθμίζεται παίζοντας καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη των επιχειρήσεων και την ενίσχυση της οικονομίας. Οι νέες ανάγκες και προκλήσεις τον φέρνουν αντιμέτωπο με νέους ελέγχους, πέραν των παραδοσιακών ελέγχων των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Στα πλαίσια των χαμηλότοκων δανείων που δύναται να λαμβάνουν οι Ελληνικές επιχειρήσεις μέσω του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Greece 2.0), με στόχο την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της χώρας, οι ορκωτοί ελεγκτές καλούνται να αναλάβουν ένα νέο ρόλο, εκείνο του Ανεξάρτητου Αξιολογητή για τον έλεγχο της επιλεξιμότητας των επενδυτικών σχεδίων.

Το Εθνικό Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας προβλέπει να αντλήσει η Ελλάδα δάνεια ύψους 12,7 δις €, για χρηματοδότηση ιδιωτικών επενδύσεων στο σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας ενισχύοντας δράσεις που άπτονται της εξωστρέφειας, της πράσινης μετάβασης, του ψηφιακού μετασχηματισμού, της έρευνας και ανάπτυξης καθώς της ανάπτυξης οικονομικών κλίμακας μέσω συνεργασιών, εξαγορών και συγχωνεύσεων. Ήδη από την έναρξη λειτουργίας του προγράμματος και έως 31.05.2023 έχουν υποβληθεί 425 επενδυτικά σχέδια συνολικού προϋπολογισμού 17,7 δις € τα οποία στοχεύουν στην απορρόφηση 6,4 δις € από τα δάνεια του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας («ΤΑΑ»). Σε υπογραφή δανειακής σύμβασης έως την ανωτέρω ημερομηνία, έχουν προχωρήσει 178 εξ' αυτών, συνολικού προϋπολογισμού 6,82 δις €, αντλώντας από το ΤΑΑ διαθέσιμους πόρους δανείων ύψους 2,72 δις €. Ο αριθμός των αιτήσεων μέχρι το τέλος Αυγούστου έχει φτάσει τις 500, με σύνολο προϋπολογισμού 18,1 δις €, δείχνοντας αφενός την δυναμική του χρηματοδοτικού εργαλείου και αφετέρου το ειδικό βάρος που αποκτά ορκωτός ελεγκτής ως Ανεξάρτητος Αξιολογητής.

Προκειμένου να διαφυλαχθούν τα συμφέροντα του Ελληνικού Δημοσίου, αλλά και να διασφαλιστεί ότι τηρούνται οι υποχρεώσεις προς την Ευρωπαϊκή Ένωση, ανατέθηκε ο έλεγχος της επιλεξιμότητας των επενδυτικών σχεδίων των επιχειρήσεων, πριν από την υπογραφή των δανειακών συμβάσεων, σε Ορκωτούς ελεγκτές λογιστές και σε ελεγκτικές εταιρείες, εγγεγραμμένους στον κατάλογο – μητρώο αξιολογητών. Οι εγγεγραμμένοι στο μητρώο αξιολογητές, πληρούν τα κριτήρια που προβλέπονται στην Δημόσια πρόσκληση για την δημιουργία του συγκεκριμένου καταλόγου. Ο εν λόγω έλεγχος, απαιτεί την εμβάθυνση σε νέα αντικείμενα, την απόκτηση τεχνικών γνώσεων και την αξιολόγηση πληθώρας παραμέτρων που απαιτούν υψηλό επίπεδο κριτικής σκέψης.

Στο νέο αυτό εγχείρημα, σημαντικός αρωγός δίπλα στις ελεγκτικές εταιρείες η ΕΛΤΕ όπου με απόφασή της τον Ιούλιο του 2021, εξέδωσε σχετικό πρόγραμμα ελέγχου και καθόρισε το ελεγκτικό πλαίσιο με το οποίο θα διενεργούνται οι έλεγχοι για την χρηματοδότηση επενδυτικών σχεδίων στο πλαίσιο του ΤΑΑ. Η συμβολή αυτή είναι καθοριστική προκειμένου για την διασφάλιση της ποιότητας και ακεραιότητας του ελέγχου, αλλά και της ομοιογένειας στην ελεγκτική προσέγγιση που χρησιμοποιείται, ώστε να διασφαλίζονται όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Με την ολοκλήρωση του ελέγχου ενός επενδυτικού σχεδίου, συντάσσεται από τον Ανεξάρτητο Αξιολογητή, έκθεση διασφάλισης σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Διεθνούς Προτύπου Εργασιών Διασφάλισης 3000 «Έργα Διασφάλισης Πέραν Ελέγχου ή Επισκόπησης Ιστορικής Οικονομικής Πληροφόρησης», στην οποία αποτυπώνεται το σύνολο των ελεγχόμενων από αυτόν στοιχείων που αφορούν:

- α) την επιλεξιμότητα της επένδυσης
- Β) το ποσοστό του δανείου ΤΑΑ, που δύναται να λάβει, σύμφωνα με τα κριτήρια επιλεξιμότητας
- Γ) την επιβεβαίωση περί μη ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης ή εφόσον υφίσταται κρατική ενίσχυ-

ση, την συμβατότητα της με το πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων

Δ) τη συνεισφορά του επενδυτικού σχεδίου, στους στόχους του ΕΣΑΑ (green tagging, digital tagging)

Ε) τη συμμόρφωση και την τήρηση της αρχής μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης

ΣΤ) την κατηγοριοποίηση των δαπανών του επενδυτικού σχεδίου στους 5 άξονες επιλέξιμων δράσεων, όπου αρμόζει, εξασφαλίζοντας ότι η ανωτέρω κατηγοριοποίηση αντανακλάται στους σχετικούς ισολογισμούς

Ζ) την καταγραφή των δαπανών εξωστρέφειας με βάση τις παρελθούσες οικονομικές καταστάσεις

Η) τη λογιστική κατηγοριοποίηση των επενδυτικών δαπανών με βάση τις οικονομικές καταστάσεις σε περίπτωση διενέργειας εκ των υστέρων ελέγχου και

Θ) τη βεβαίωση της μη διπλής χρηματοδότησης, ήτοι της παράλληλης χρηματοδότησης των ιδίων δαπανών της επένδυσης από τον μηχανισμό του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και άλλα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι ορκωτοί ελεγκτές, με τις γνώσεις και την εμπειρία τους συμβάλλουν στην εφαρμογή των απαιτήσεων της νομοθεσίας και των διεθνών ελεγκτικών προτύπων, διασφαλίζοντας ότι ο χαρακτήρας των επενδύσεων είναι σύμφωνος με τους κανόνες και τις προδιαγραφές του ΤΑΑ. Αναλογιζόμενοι το ύψος και το πλήθος των ιδιωτικών επενδύσεων, ως αναφέρονται παραπάνω και την σημαντικότητα της κατά το δυνατόν γρηγορότερης εκταμίευσης των δανειακών πόρων του ΤΑΑ προκειμένου για την υλοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων που θα συμβάλλουν στην ανάπτυξη της χώρας, αντιλαμβάνεται κανείς την μεγάλη ευθύνη των ορκωτών ελεγκτών σε αυτή την διαδικασία αλλά και την προστιθέμενη αξία της εργασίας τους.

Απόψεις - Γνώμες

Δρ. Ανδρέας Γ. Κουτούπης, CΜΙΙΑ, CΙΑ, CRMA, CICA, CCS, CCSA

Καθηγητής Λογιστικής και Ελεγκτικής
Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Εσωτερικός Έλεγχος στο Δημόσιο: Προσθήκη Αξίας ή Παρωδία?

Θεωρητικά τα τελευταία δύο χρόνια ο Εσωτερικός Έλεγχος κατέχει εξέχουσα θέση στο Ελληνικό Δημόσιο. Όπως και στον Ιδιωτικό Τομέα κάθε οντότητα πρέπει να έχει οργανωμένο το δικό της Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου, το οποίο μέσα από σχετικές οδηγίες, κανονισμούς και επιμέρους διαδικασίες αποσκοπεί στην εξάλειψη των Κινδύνων που σχετίζονται με τις δραστηριότητες της.

Στην Ελλάδα τόσο ο Ν.3492/2006 (ΦΕΚ Α' 210/5.10.2006), όσο και οι Ν.3871/2010 (ΦΕΚ Α'141/17.8.2010), Ν.4270/2014 (ΦΕΚ Α 143/28-6-2014) προέβλεπαν την εφαρμογή εσωτερικού ελέγχου σε όλο το Δημόσιο τομέα ώστε να μειωθεί η σπατάλη και να αυξηθεί η αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα του. Και οι τρεις ανωτέρω Νόμοι απέτυχαν παταγωδώς να πετύχουν έστω και στο ελάχιστο τους στόχους που είχαν τεθεί για αποτελεσματικό Εσωτερικό Έλεγχο σε όλο

το Δημόσιο. Φαίνεται τα λάθη του παρελθόντος να μη μας έγιναν μάθημα με αποτέλεσμα και ο Ν. 4795/ 2021 να μην λειτουργεί προς το πνεύμα του νόμου αλλά κατά τον τύπο και μόνο με σωρεία αποκλίσεων από τις βέλτιστες πρακτικές κατά την εφαρμογή του. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η αυθαίρετη κατάργηση του Εσωτερικού Ελέγχου από τις Δημόσιες Μονάδες Υγείας με μια απλή απόφαση Πρώην Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Υγείας που προκάλεσε εκτεταμένα προβλήματα σε αυτές καθώς παραμένουν ανέλεγκτες για περισσότερο από ένα έτος. Συνοψίζουμε τις αποκλίσεις από τις Βέλτιστες Πρακτικές από την εισαγωγή του Νόμου τα τελευταία δύο χρόνια:

- Ελάχιστοι υπάλληλοι έχουν την απαιτούμενη εξειδίκευση ακόμα και σήμερα και παρά την θεωρητική τους και μόνο εκπαίδευση μέσω του Πιστοποιητικού Ελεγκτικής Επάρκειας του

ΕΚΔΔΑ να υπηρετήσουν σε Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου. Επιπρόσθετα, αρκετές Οντότητες του Δημοσίου όντως υπο-στελεχωμένες δεν δύνανται για αντικειμενικούς λόγους να στελεχωθούν Μονάδες Εσωτερικού Ελέγχου.

- Για την Αξιολόγηση του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου στο Δημόσιο ορίζεται ως υπεύθυνη, σχετική 'ανεξάρτητη' υπηρεσία ή εμπειρογνώμονες με μόνη δυνατότητα την επικοινωνία με σχετική Επιτροπή Ελέγχου – ακόμα και σήμερα δεν έχουν στελεχωθεί Επιτροπές Ελέγχου παρά μόνο σε ελάχιστες περιπτώσεις, όπως επίσης εμπειρογνώμονες δηλώνουν σε πάρα πολλές περιπτώσεις άνθρωποι χωρίς ή με αλλότρια εμπειρία (λογιστές, σύμβουλοι ΕΣΠΑ, σύμβουλοι γενικά, Δικηγόροι κλπ – πρόσφατα είδαμε ανάθεση Εσωτερικού Ελέγχου με κωδικό CPV Νομικών Υπηρεσιών σε Καθηγητή Δικαίου). Η ίδια η στελέχωση των Επιτροπών από τους επικεφαλής των Φορέων δημιουργεί πρόβλημα καθώς οι προηγούμενοι θα είναι και ελεγχόμενοι των επιλογών τους).

- Επί του παρόντος το Πρόγραμμα Ελέγχων εγκρίνεται λανθασμένα από τον επικεφαλής του Φορέα και όχι από την Επιτροπή Ελέγχου καθώς ο επικεφαλής είναι και αυτός ελεγχόμενος.

- Δυστυχώς εξακολουθεί να μην εφαρμόζεται καμία πρόβλεψη ως προς τα ουσιαστικά προσόντα που πρέπει να έχουν οι Εσωτερικοί Ελεγκτές πέραν των γενικών τυπικών που προβλέπονται (ΠΕ, ΤΕ κλπ ανούσια ως προς την ουσιαστικότητα των ελέγχων) και Πιστοποιητικά Ελεγκτικής Επάρκειας ή Πιστοποιήσεις Γενικά.

- Ένα ακόμα σημαντικότατο πρόβλημα στην άσκηση των αρμοδιοτήτων Εσωτερικού ελεγκτή από στελέχη του Δημοσίου (για λόγους απλούστευσης ας θεωρήσουμε ενός Δήμου) είναι ότι παραμένει ιδιαίτερα δύσκολη ως ανέφικτη η διασφάλιση της Ανεξαρτησίας και της Αντικειμενικότητας που θα έχει ο Εσωτερικός Ελεγκτής καθώς θα κληθεί να διενεργεί ελέγχους σε συναδέλφους του υπαλλήλους που έχουν συνυπηρετήσει για σωρεία ετών στις ίδιες υπηρεσίες. Το εν λόγω πρόβλημα αυξάνεται κατά πολύ

ιδιαίτερως στους επαρχιακούς Δήμους καθώς τα φαινόμενα συνυπηρέτησης συγγενών και φίλων μέσα στον ίδιο φορέα είναι η πραγματικότητα. Εάν αντί για Δήμο αντικαταστήσουμε την λέξη με Δημόσιο Γενικά θα πάρουμε το ίδιο αποτέλεσμα.

- Τέλος, είναι σαφές ότι δε δύναται να διασφαλιστεί η επάρκεια των ελεγκτικών υπηρεσιών και να επιτευχθεί η προστιθέμενη αξία που εξ ορισμού πρέπει να προσδίδει ο Εσωτερικός Έλεγχος μόνο μέσω βραχυχρονίου προγράμματος εκπαίδευσης των στελεχών των φορέων όπως προβλέπει ο Νόμος 4795 / 2021 (ΕΚΔΔΑ), χωρίς να υφίσταται η απαραίτητη εργασιακή εμπειρία και η πρακτική τριβή στην εφαρμογή των προτύπων και πρακτικών εσωτερικού ελέγχου. Θεωρούμε αδιανόητο η Εκπαίδευση των Εσωτερικών Ελεγκτών του Δημοσίου να περιορίζεται στο ΕΚΔΔΑ όταν τόσο τα Πανεπιστήμια, όσο Ινστιτούτα Εσωτερικών Ελεγκτών τρέχουν επί σειρά ετών πετυχημένα προγράμματα εκπαίδευσης.

Για τους ανωτέρω λόγους θεωρούμε ότι ενώ έχει επιτευχθεί μικρή βελτίωση στον Εσωτερικό Έλεγχο στο Δημόσιο στις περισσότερες περιπτώσεις παραμένει προβληματική. Εκτίμηση μου είναι ότι εφόσον ολοκληρώθηκε ο Σχεδιασμός του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου του Δημοσίου από τους εμπλεκόμενους φορείς θα πρέπει τόσο οι Επόπτες των Εσωτερικών Ελεγκτών (Υπουργεία, ΥΠΕ, ΕΑΔ, Ελεγκτικό Συνέδριο, ΥΔΕ κλπ), αλλά τόσο οι νεοσύστατες Επιτροπές Ελέγχου να εστιάσουν πλέον στην ουσία και όχι στον τύπο του ελέγχου ώστε να μην εξελίσσεται σε παρωδία.

Απόψεις - Γνώμες

Φωτεινή Ανδρουλάκη - MBA

Επικοινωνιολόγος - Εκδότρια VOLTA magazine
Greece - London - Monaco
www.voltamagazine.com

Γυναίκες CEO στην Ευρώπη: Εξέλιξη, Προκλήσεις, και ο δρόμος προς την Ισότητα των φύλων

Τα τελευταία χρόνια, στην Ευρώπη έχουμε δει σημαντική αύξηση στον αριθμό γυναικών που αναλαμβάνουν ηγετικούς ρόλους. Αυτή η μεταστροφή σηματοδοτεί μια προοδευτική μετάβαση προς την ισότητα των φύλων στον εταιρικό κόσμο. Ωστόσο, παρά τις εξελίξεις, η ισορροπία των φύλων στις επιτελικές θέσεις παραμένει μια πρόκληση. Ας εξερευνήσουμε λοιπόν, την πρόοδο που έχει επιτευχθεί, τις συνεχιζόμενες προκλήσεις και τις πρωτοβουλίες που οδηγούν τον δρόμο προς την ισότητα των φύλων.

Η «εξέλιξη» στην προώθηση των γυναικών CEO

Σύμφωνα με έκθεση της Γερμανικής Ομοσπονδιακής Στατιστικής Υπηρεσίας, το ποσοστό των γυναικών executives στη Γερμανία αυξήθηκε από 29% το 2009 σε 36% το 2019 (Destatis). Παρόμοια, και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, ειδικά στον τομέα της τεχνολογίας όπου η ζήτηση για ποικιλομορφία ταλέντου αυξάνεται συνεχώς.

Στον τομέα της τεχνολογίας, η έκθεση McKinsey Digital τονίζει τη σημασία των γυναικών στην αντιμετώπιση της έλλειψης ταλέντου στην Ευρώπη (McKinsey). Επισημαίνοντας την ανάγκη για ποικιλομορφία στο χώρο εργασίας, η έκθεση υπογραμμίζει πώς η μεγαλύτερη εκπροσώπηση των γυναικών, ειδικά σε θέσεις ηγεσίας, ενισχύει τη δημιουργικότητα, την καινοτομία και την ικανότητα επίλυσης προβλημάτων μέσα στους οργανισμούς.

Οι «προκλήσεις» που εμποδίζουν την εξέλιξη

Σημαντικές είναι οι προκλήσεις που εξακολουθούν να υπάρχουν για την επίτευξη της ισότητας των φύλων στις επιτελικές θέσεις. Η έκθεση του Ινστιτούτου Robert Schuman αποκαλύπτει ότι η Ευρώπη αντιμετωπίζει ακόμα ένα χάσμα στην ισότητα των φύλων (Institute Robert Schuman). Κοινωνικές προκαταλήψεις, φυλετικά στερεότυπα και πολιτιστικά πρότυπα συντελούν στην ανεπαρκή αντιπροσώπευση των γυναικών σε ηγετικές θέσεις.

Οι γυναίκες στην τεχνολογία συνεχίζουν να αντιμετωπίζουν εμπόδια όπως η φυλετική διάκριση, η μη ισότιμη αμοιβή και η έλλειψη πρόσβασης σε ευκαιρίες. Η ενθάρρυνση περισσότερων γυναικών να ακολουθήσουν σταδιοδρομία στην τεχνολογία και η υποστήριξη της προαγωγής τους σε ηγετικούς ρόλους παραμένουν κρίσιμες προκλήσεις για την Ευρώπη.

Ο δρόμος προς την Ισότητα των Φύλων

Για να γεφυρώσουν το χάσμα των φύλων στις επιτελικές θέσεις, πολλές πρωτοβουλίες και πολιτικές υλοποιούνται. Πολλοί οργανισμοί υιοθετούν στρατηγικές πολυμορφίας και συμπερίληψης για την προώθηση της προαγωγής των γυναικών μέσα στην εταιρική ιεραρχία. Αυτό περιλαμβάνει προγράμματα mentorship και επιχειρηγήσεων, προκειμένου να προσφερθούν ίσες ευκαιρίες για την επαγγελματική ανάπτυξη και την ανάπτυξη ηγετικών ικανοτήτων τόσο σε άνδρες όσο και σε γυναίκες.

Επιπλέον, οι κυβερνήσεις και οι επιχειρήσεις εργάζονται για να αντιμετωπίσουν τις ρίζες των ανισοτήτων. Η έκθεση της S&P Global υπογραμμίζει τη σημασία της πολυμορφίας στις διοικητικές επιτροπές ως κύριο κίνητρο για την ισότητα των φύλων στην Ευρώπη (S&P Global). Νομοθεσία, όπως οι ποσοστώσεις διοικητικών συμβουλίων για την αντιπροσώπευση των φύλων, έχει εισαχθεί σε αρκετές ευρωπαϊκές χώρες ώστε να εξασφαλισθεί η αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στα επίπεδα λήψης αποφάσεων.

Επιπλέον, προσπάθειες για την προώθηση της εκπαίδευσης STEM (Επιστήμη, Τεχνολογία, Μηχανική και Μαθηματικά) ανάμεσα στα νεαρά κορίτσια βοηθούν στην καλλιέργεια μιας μελλοντικής γενιάς γυναικών ηγετών στον τομέα της τεχνολογίας. Με την αντιμετώπιση των προκαταλήψεων από τα πρώτα στάδια και την ενθάρρυνση των κοριτσιών να ακολουθήσουν σταδιοδρομία στην τεχνολογία, η Ευρώπη κάνει ένα βήμα προς το κλείσιμο του χάσματος της ισότητας των φύλων σε αυτόν τον κρίσιμο τομέα.

Συμπέρασμα:

Η πρόοδος της αύξησης των γυναικών διευθυντριών και CEO στην Ευρώπη είναι μια απόδειξη των θετικών βημάτων που γίνονται στον εταιρικό κόσμο. Ωστόσο, συνεχίζονται οι προκλήσεις που εμποδίζουν τον δρόμο προς την πλήρη ισότητα των φύλων. Η ακύρωση των κοινωνικών προκαταλήψεων, η προώθηση της πολυμορφίας και συμπερίληψης, καθώς και η παροχή ίσων ευκαιριών για την επαγγελματική προαγωγή των γυναικών παραμένουν ζωτικές αποστολές.

Η επίτευξη ισότητας των φύλων στις επιτελικές θέσεις δεν είναι μόνο θέμα κοινωνικής δικαιοσύνης, αλλά και στρατηγική αναγκαιότητα για την επιτυχία των επιχειρήσεων και την οικονομία στο όλο και πιο ανταγωνιστικό παγκόσμιο τοπίο. Η αξιοποίηση του δυναμικού της γυναικείας διάνοιας θα οδηγήσει αναμφίβολα σε μια πιο συμπεριληπτική και ευημερούσα κοινωνία στην Ευρώπη και σε όλο τον κόσμο.

Απόψεις – Γνώμες

Άρθρο των Αφροδίτη Βύτανου και Ζωή – Ουρανία Οικονόμου

Ζωή – Ουρανία Οικονόμου*

Αφροδίτη Βύτανου**

Τα Stress Tests των ελληνικών τραπεζών για το 2023

Η χρηματοπιστωτική κρίση του 2008 αποκάλυψε την ευαλωτότητα των τραπεζών σε παγκόσμιο επίπεδο στις χρηματοπιστωτικές και οικονομικές διαταραχές, καθώς πολλές τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα βρέθηκαν σε σοβαρή υποκεφαλαιοποίηση. Ως αποτέλεσμα, έκτοτε έχουν θεσπιστεί και εφαρμόζονται ευρέως τα λεγόμενα τραπεζικά τεστ αντοχής ή stress tests τα οποία εξετάζουν την φερεγγυότητα και ρευστότητα των τραπεζών.

Πιο συγκεκριμένα, τα stress tests είναι ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, οι οποίες περιλαμβάνουν μοντελοποιημένα υποθετικά σενάρια δυσμενών καταστάσεων που ενδέχεται να αντιμετωπίσουν οι τράπεζες. Οι ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, αποσκοπώντας στη μέτρηση της οικονομικής κατάστασης των τραπεζών σε μια ενδεχόμενη κρίση, επικεντρώνονται σε ορισμένους βασικούς τομείς, όπως ο πιστωτικός κίνδυνος (credit risk), ο κίνδυνος αγοράς / συστημικός κίνδυνος (market / systemic risk), ο κίνδυνος ρευστότητας (liquidity risk), ο επιτοκιακός κίνδυνος (interest rate risk), ο κίνδυνος πτώχευσης (default risk), τα ποσοστά ανεργίας, το επίπεδο του πληθωρισμού κλπ.

Για τις ευρωπαϊκές τράπεζες, συμπεριλαμβανομένου και τις ελληνικές συστημικές τράπεζες, οι ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων συντονίζονται και διενεργούνται από την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (EAT) κάθε δύο έτη σε συνεργασία με την ΕΚΤ, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

Συστημικού Κινδύνου (ΕΣΣΚ) και τις εθνικές εποπτικές αρχές.

Σε ότι αφορά το ελληνικό τραπεζικό σύστημα, και οι τέσσερις συστημικές ελληνικές τράπεζες ολοκλήρωσαν με επιτυχία την Πανευρωπαϊκή Άσκηση Προσομοίωσης Ακραίων Συνθηκών του 2023, τα αποτελέσματα της οποίας έδειξαν πως το τραπεζικό σύστημα θα μπορούσε να ανταπεξέλθει διατηρώντας επάρκεια κεφαλαίων υπό ακραίες μακροοικονομικές παραδοχές.

Η Εθνική Τράπεζα κατέγραψε την καλύτερη επίδοση εντός του ελληνικού τραπεζικού χώρου καθώς και μία από τις καλύτερες επιδόσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η επίδοση της ΕΤΕ είναι η 11η καλύτερη στο σύνολο των 70 ευρωπαϊκών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων που συμμετείχαν στην άσκηση και η 5η καλύτερη με κριτήριο την απομείωση κεφαλαίων στον τριετή ορίζοντα (2025) (Financial Press, 2023).

Τα αποτελέσματα από την Πανευρωπαϊκή Άσκηση Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων για την Alpha Bank αναδεικνύουν την ανθεκτικότητα του Ομίλου, έχοντας πετύχει σημαντική ενίσχυση του ισολογισμού της (μειώνοντας τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια), αποκατάσταση της οργανικής κερδοφορίας και περαιτέρω ενίσχυση των αποθεμάτων κεφαλαίου και ρευστότητας.

Αντίστοιχα είναι και τα αποτελέσματα για την Τράπεζα Πειραιώς και την Eurobank, τα οποία παρουσιάζουν σημαντική βελτίωση σε σύγκριση με τις αντίστοιχες ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων του 2021.

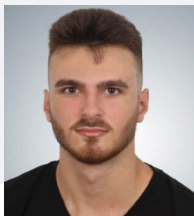
Εν κατακλείδι, τα αποτελέσματα της Πανευρωπαϊκής Άσκησης Προσομοίωσης Ακραίων Συνθηκών αφενός είναι σημαντικά βελτιωμένα σε σχέση με αυτά της αντίστοιχης Άσκησης του 2021 και αφετέρου καταδεικνύουν την ανθεκτικότητα των ελληνικών τραπεζών, τη δυνατότητα διατήρησης αλλά και την οικοδόμηση επαρκών κεφαλαίων, την ενδυνάμωση των Ισολογισμών τους καθώς και την ενίσχυση της ρευστότητας σε αντίξοες οικονομικές συνθήκες.

***Ζωή – Ουρανία Οικονόμου**

Accounting and Finance Department, UoM, Vice President of Executive Secretariat of the SED

****Αφροδίτη Βύτανου**

MSc Mathematical Modeling in Modern Technologies and Financial Engineering (Math TechFin) NTUA, Vice President of the Audit Committee of SED, Customer Relationship Officer at Alpha Bank

Συμεών Σταμπολίδης*

Αντώνης Χήτος**

Μπορεί το νόμισμα των BRICS να γίνει ισχυρότερο από το Δολάριο;

Στα μέσα του 1944 με την διάσκεψη στο Bretton Woods των Η.Π.Α. και την ανάδειξη του δολαρίου σε κυρίαρχο διεθνές αποθεματικό νομισματικό εργαλείο, η δυναμική του δολαρίου άρχισε να ισχυροποιείται. Έπειτα από την ακύρωση της σταθερής μετατρεψιμότητας του χρυσού σε δολάρια το 1971, η στροφή σε επενδύσεις σε προϊόντα "χρέους" με βασικό το αμερικάνικο χρέος, είχαν απορροφήσει τεράστιες ποσότητες αμερικανικού συναλλάγματος και έτσι οι διεθνείς συναλλαγές σε συνάλλαγμα είχαν φτάσει να καλύπτονται κατά 90% από το δολάριο.

Στις αρχές της δεκαετίας του 2000, οι αναδυόμενες αγορές της Βραζιλίας, της Ρωσίας, της Ινδίας και της Κίνας με την οικονομική τους ανάπτυξη δημιούργησαν τον διεθνή πολιτικό οργανισμό BRIC, όπου με την ένταξη της Νότιας Αφρικής το 2010, μετονομάστηκε σε BRICS. Η βασική αιτία της δημιουργίας τους, ήταν ένα νέο παγκόσμιο αποθεματικό νόμισμα που να είναι πιο ισχυρό από το δολάριο. Το συγκεκριμένο νόμισμα θα βασίζεται στον κανόνα του χρυσού και θα συνδέεται με τους φυσικούς πόρους με αποτέλεσμα να επωφεληθούν τα 2 νεότερα μέλη της συμμαχίας, τα Η.Α.Ε. και η Σαουδική Αραβία. Με την ένταξη και των νέων χωρών στο μπλοκ από το 2024 αποκτάται μία ισχυρή δυναμική, ικανή για την αποσύνδεση από το δολάριο και την αμερικανική ηγεμονία. Πρώτον με την ενσωμάτωση της Σαουδικής Αραβίας, των Η.Α.Ε., του Ιράν και έχοντας ήδη της Ρωσία ως μέλος, ισχυ-

ροποιούνται στην παραγωγή ενέργειας, δεύτερον η Ρωσία, η Κίνα, η Ινδία και η Βραζιλία είναι οι 4 από τις 7 μεγαλύτερες χώρες παγκοσμίως με βάση τη χερσαία επιφάνεια καθώς κατέχουν το 30% της Γης αλλά και τους φυσικούς πόρους που περιέχονται στο τμήμα της και τρίτον η Κίνα, η Ινδία, Βραζιλία, η Ρωσία και η Σαουδική Αραβία έχουν συνδυασμένο το 28% του παγκόσμιου ονομαστικού ΑΕΠ.

Από την άλλη πλευρά, είναι γεγονός ότι υπάρχει η τάση για διαφοροποίηση των νομισμάτων στις διεθνείς χρηματοοικονομικές συναλλαγές. Η συμμαχία των BRICS για πολλούς απειλεί την πρωτοκαθεδρία του δολαρίου στις παγκόσμιες συναλλαγές παρόλα αυτά πρακτικά δεν διαφαίνεται κάποια απειλή. Το δολάριο συνεχίζει να αντιπροσωπεύει το 80% των παγκοσμίων συναλλαγών, ενώ το κινεζικό Γιουάν το οποίο πρόσφατα χρησιμοποιήθηκε για συναλλαγές πετρελαίου μεταξύ Κίνας-Ρωσίας αντιπροσωπεύει λιγότερο από το 2%(στοιχεία 2022). Επιπλέον, μεγάλη είναι η ζήτηση για αμερικανικούς τίτλους από ξένα κεφάλαια εκ των οποίων, ρίζες αποτελούν, χώρες που βρίσκονται στην συμμαχία των BRICS, γεγονός παράδοξο ως προς το αφήγημα εναλλακτικής πρότασης από την Αναπτυσσόμενη συμμαχία. Το αμερικανικό δολάριο παραμένει το μεγαλύτερο αποθεματικό νόμισμα στο κόσμο με μερίδιο αγοράς 60%. Ακόμα, εμπορεύματα τα οποία κατέχει σε μεγάλο βαθμό η συμμαχία των BRICS εξακολουθούν να χρησιμοποιούν το δολάριο για των καθορισμό της αξίας τους (πχ. Πετρέλαιο).

Κλείνοντας, η κυριαρχία του δολαρίου φαίνεται ότι θα συνεχίσει στο άμεσο μέλλον. Η «πρόταση» των BRICS για δημιουργία νέου νομίσματος ή χρησιμοποίηση υπαρχόντων (πχ Ρούβλι, Γιουάν) για την ώρα δεν δημιουργεί απειλή στο αμερικάνικο νόμισμα καθώς οι ενδείξεις δεν δείχνουν μεγάλες αλλαγές στις διεθνείς συναλλαγές. Περισσότερο, η πρόταση αυτή λειτουργεί ως εναλλακτική έναντι του δολαρίου και της παροχής περισσότερων επιλογών.

*Συμεών Σταμπολίδης

Department of business administration, Uniwa

**Αντώνης Χήτος

Department of Statistics and Insurance science, Unipi

Παγκόσμια Χρηματιστηριακή Ανασκόπηση

Νικόλαος Πετροπουλάκης

Πρόεδρος της MERIT X.A.E.P.E.Y

Έχει πολυετή εμπειρία στη χρηματιστηριακή αγορά, με περισσότερο από 26 χρόνια παρουσία. Έχει διατελέσει Διευθύνων Σύμβουλος στην ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΑΚΗΣ Χ.Α.Ε.Π.Ε.Υ - Μέλος του Χρηματιστηρίου Αθηνών από το 1882. Σήμερα κατέχει τη θέση του εκτελεστικού Προέδρου της MERIT Χ.Α.Ε.Π.Ε.Υ που συγχωνεύτηκε το 2017 με τις ΜΙΔΑΣ και ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΑΚΗΣ.

Είναι Εντεταλμένος Σύμβουλος στο Συνεργητικό Κεφάλαιο Εξασφάλισης Επενδυτικών Υπηρεσιών, Μέλος του Δ.Σ. του Τραπεζικού Διαμεσολαβητή και ήταν Εκλεγμένο Μέλος του Δ.Σ. του Συνδέσμου Μελών Χρηματιστηρίων Αθηνών από το 2014 έως το 2020. Κατέχει επίσης τη θέση του Προέδρου του Δ.Σ. στην Εταιρεία ανάπτυξης λογισμικού Compro S.A.

Διευρύνοντας της επιχειρηματικές του δραστηριότητες αλλά και συνεχίζοντας την οικογενειακή παράδοση, είναι ιδρυτής της εταιρείας «ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΗ ΓΗ» που δραστηριοποιείται στον τομέα της αγροτικής παραγωγής, και παράγει το βιολογικό ελαιόλαδο «Ράχη της Μάνης - Ελαιώνας Οικογένειας Νίκου Πετροπουλάκη από το 1690».

Κατέχει Επαγγελματική Πιστοποίηση Επενδυτικού Συμβούλου.

Χρηματιστηριακή Ανασκόπηση Ιούνιος- Σεπτέμβριος

Κατά τους καλοκαιρινούς μήνες το Χ.Α., συνέχισε την ανοδική του πορεία που ξεκίνησε από τον Οκτώβριο του 2022, προσεγγίζοντας τις 1350 μονάδες στα τέλη Ιουλίου, που αποτελεί ένα πολυετή υψηλό. Το θετικό κλίμα της αγοράς τροφοδοτήθηκε από το χαμηλό πολιτικό ρίσκο, την υγιή ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας αλλά και τις ελκυστικές αποτιμήσεις / προοπτικές σε των ελληνικών εισηγμένων. Η συναλλακτική δραστηριότητα ήταν σημαντικά αυξημένη σε σχέση με την περασμένη χρονιά, ενώ τεχνικά η αγορά δείχνει αν ξεπεράσει τις ισχυρές αντιστάσεις στα επίπεδα των 1350-1450 μονάδων θα μπορούσε να φτάσει πολύ υψηλότερα (προ μνημονίων) επίπεδα. Αξίζει τονιστεί ότι μέχρι στιγμής δεν έχει υπάρξει μεγάλη σε έκταση διόρθωση με εξαίρεση κάποιους μεμονωμένους τίτλους, ενώ αξιοσημείωτη είναι και αφύπνιση της μικρής κεφαλαιοποίησης που έχει προσφέρει σημαντικές αποδόσεις στους επενδυτές από το ξεκίνημα της χρονιάς.

Η άνετη επικράτηση του κυβερνώντος κόμματος στις βουλευτικές εκλογές του Ιουνίου παράλληλα με την συντριπτική ήττα των λαϊκιστικών κομμάτων (ΣΥΡΙΖΑ, ΜεΡΑ 25 ΕΠΑΜ κλπ), δίνει ένα ηχηρό μήνυμα στις αγορές ότι η ελληνική κοινωνία έχει ωριμάσει πολιτικά και είναι πιο έτοιμη από ποτέ για περεταίρω κοινωνικές και οικονομικές μεταρρυθμίσεις.

Οι ελληνικές εισηγμένες μέχρι στιγμής παρουσιάζουν εξαιρετική εικόνα σε σχέση με το παρελθόν. Βελτιωμένα οικονομικά αποτελέσματα, ικανοποιητικές μερισματικές αποδόσεις, φιλόδοξα πολυετή επενδυτικά πλάνα (που περιλαμβάνουν και επέκταση σε γειτονικές χώρες) και με τις διοικήσεις τους να δηλώνουν συγκρατημένα αισιόδοξα για το επόμενο χρονικό διάστημα.

Ιδιαίτερη αναφορά θα πρέπει να γίνει για την επιστροφή του Έλληνα καταναλωτή ο οποίος μετά από μια δεκαετία κρίσης αρχίζει να ξοδεύει κάνοντας αγορές διαρκών αγαθών, ταξίδια στο εξωτερικό. Τα τελευταία δημοσιευμένα οικονομικά στοιχεία αρκετών εισηγμένων αποτυπώνουν αυτή την θετική εξέλιξη.

Η πρόσφατη αναβάθμιση του ελληνικού αξιόχρεου από την DBRS μετά από περίπου 13 χρόνια στην κατηγορία junk, σημαίνει ότι η Ελλάδα μεταξύ άλλων είναι σε θέση να προσελκύσει πιο υψηλής ποιότητας επενδυτές με ότι αυτό συνεπάγεται για το Χ.Α..

Τέλος η επαναδραστηριοποίηση της αγοράς των I.P.O.'s δείχνει ότι η εγχώρια χρηματιστηριακή αγορά θα ενισχυθεί σημαντικά τους επόμενους μήνες με νέες εισαγωγές υψηλού προεστίζ να είναι προ των πυλών του Χ.Α. (Optima Bank, Αεροδρόμιο Αθήνας κα)

Τους τελευταίους μήνες νιώσαμε πολύ επώδυνα τις συνέπειες της κλιματικής αλλαγής φονικές πλημμύρες, πυρκαγιές και καύσωνες μεγάλης διάρκειας. Οι μεγάλες καταστροφές αναδεικνύουν ότι το κράτος έχει σημαντικό έργο να επιτελέσει καθώς οφείλει να δημιουργήσει τις κατάλληλες υποδομές για μετριαστούν οι συνέπειες της κλιματικής κρίσης.

Στο μέτωπο του πολέμου στην Ουκρανία δεν φαίνεται κάποια θετική εξέλιξη μέχρι τώρα, καθώς πλησιάζουμε στον χειμώνα υπάρχουν αμφιβολίες κατά πόσο θα υπάρξει επάρκεια (αλλά και με πιο κόστος) σε ενεργειακές πρώτες ύλες στην γηραιά ήπειρο.

Καθοριστικό ρόλο για την πορεία των αγορών θα έχουν οι αποφάσεις των κεντρικών τραπεζών αναφορικά με την πολιτική τους για τα επιτόκια, με το ακριβό κόστος χρηματοδότησης να αποτελεί τροχοπέδη για την παγκόσμια οικονομική ανάπτυξη.

Είμαστε συγκρατημένοι αισιόδοξοι αφού μετά από πολλά χρόνια στο εσωτερικό η συγκυρία δείχνει να είναι ευνοϊκή για ανάληψη ρίσκου στην εγχώρια αγορά μετοχικών τίτλων. Το χαμηλό πολιτικό ρίσκο, η ανθεκτικότητα και οι προ-

οπτικές πολλών ελληνικών εισηγμένων, οι υγιείς ισολογισμοί των τραπεζών αλλά και τα μεγάλα περιθώρια ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας τροφοδοτούν το ελληνικό μετοχικό story.

ΕΝΩΣΑΜΕ ΤΙΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΜΑΣ

MERIT | ΜΙΔΑΣ | ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΑΚΗΣ

Επικαιρότητα

Πότε θα έρθει το επόμενο οικονομικό κραχ λόγω κλιματικής κρίσης

Σε συνέδριο που πραγματοποιήθηκε πρόσφατα στις ΗΠΑ, διακεκριμένοι Αμερικανοί Οικονομολόγοι συμφώνησαν ότι ο κόσμος βρίσκεται σε άκρως ασταθή πορεία, παρατηρώντας τις κάθε είδους οικονομικές, πολιτισμικές, περιβαλλοντικές κρίσεις να μην παρουσιάζουν σημάδια βελτίωσης, αντίθετα να επιδεινώνονται συνεχώς.

Υπογράμμισαν ότι σοβαρές και μεγάλες απειλές αντιμετωπίζουν όχι μόνο τις εργασίες μας, τους μισθούς μας, τον πλούτο μας και την παγκόσμια οικονομία, αλλά επίσης την ειρήνη, την ευημερία και τις προόδους που έχουν επιτευχθεί

τα τελευταία 50 χρόνια.

Υποστήριξαν με έμφαση τον εφιάλτη ενός Τρίτου Παγκοσμίου πυρηνικού πολέμου ότι βρίσκεται "προ των πυλών" που οι καταστροφικές συνέπειες του θα επαληθεύσουν την τρομερή ρήση του μεγάλου Albert Einstein ότι ο Τέταρτος Παγκόσμιος πόλεμος θα γίνει με ...ρόπαλα "!!!

Ας δούμε όμως ποιες απειλές προβλέπουν να αντιμετωπίσει ο πλανήτης..

Γεωπολιτική ύφεση

Ο κόσμος έχει εισέλθει σε μια περίοδο γεωπολιτικής ύφεσης, η οποία περιλαμβάνει τέσσερις επικίνδυνες αναθεωρητικές δυνάμεις: την Κίνα, τη Ρωσία, το Ιράν και τη Βόρεια Κορέα, οι οποίες αμφισβητούν την οικονομική, χρηματοπιστωτική ασφάλεια και γεωπολιτική τάξη που δημιούργησαν οι Ηνωμένες Πολιτείες και οι σύμμαχοί τους μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Ο κίνδυνος πολέμου μεγάλων δυνάμεων και μιας πυρηνικής σύγκρουσης αυξάνεται ταχύτατα.

Η πολεμική κρίση Ουκρανίας - Ρωσίας συνεχίζεται από το 2022 για δεύτερο χρόνο χωρίς ευοίωνα σημάδια μιας ειρηνικής λήξης - λύσης. Το Ισραήλ ή ακόμα και οι Ηνωμένες Πολιτείες ενδέχεται να δράσουν απευθείας εναντίον του Ιράν, το οποίο εργάζεται για την ανάπτυξη πυρηνικών όπλων με απρόβλεπτες συνέπειες. Όλα αυτά τα γεγονότα υποδεικνύουν ότι ενδέχεται να έχει ήδη ξεκινήσει ο Τρίτος Παγκόσμιος Πόλεμος στην Ουκρανία, αλλά αυτό θα καθοριστεί από μελλοντικούς ιστορικούς, αν υπάρχουν ακόμη στο μέλλον.

Επιπλέον, ο κυβερνοπόλεμος καθημερινά εξελίσσεται μεταξύ των ανωτέρω ρεβιζιονιστικών δυνάμεων και της Δύσης, με πολλές χώρες να αρνούνται να συμμορφωθούν με τις κυρώσεις που επιβάλλονται κυρίως από τη Δύση.

Πανδημίες

Οι διάσημοι Αμερικανοί οικονομολόγοι δεν κρύβουν την απαισιοδοξία τους για το μέλλον. Σύμφωνα με αυτούς, ακόμη και αν ο πλανήτης αποφύγει τον κίνδυνο ενός πυρηνικού Αρμαγεδώνα, ο κίνδυνος μιας περιβαλλοντικής κρίσης γίνεται

ολόένα και πιο εμφανής καθημερινά.

Ο νέος «πράσινος πληθωρισμός» είναι ήδη σε εξέλιξη, καθώς η αποθήκευση των απαραίτητων μετάλλων για την ενεργειακή μετάβαση απαιτεί σημαντική ενέργεια και κόστος. Σε αυτό προστίθεται ο αυξημένος κίνδυνος νέων πανδημιών. Τα άγρια ζώα, που είναι φορείς επικίνδυνων μικροοργανισμών, έρχονται σε στενή και συχνή επαφή με ανθρώπους και κτηνότροφα ζώα. Για αυτόν τον λόγο, από τις αρχές της δεκαετίας του 1980, βιώνουμε πιο συχνές και επικίνδυνες επιδημίες και πανδημίες (HIV, SARS, Mers, γρίπη των χοίρων, γρίπη των πτηνών, Zika, Έμπολα, Covid-19).

Επιπλέον, γεωπολιτικές συγκρούσεις και ανησυχίες για την εθνική ασφάλεια πυροδοτούν εμπορικούς, οικονομικούς και τεχνολογικούς αγώνες, επιταχύνοντας την διαδικασία απο-παγκοσμιοποίησης. Οι Ειδικοί προβλέπουν ότι θα ανακύψει ο προστατευτισμός, που θα οδηγήσει σε μεγαλύτερη διάσπαση στην παγκόσμια οικονομία, στις αλυσίδες εφοδιασμού και στις αγορές. Ωστόσο, απαιτούνται μετρά για να μην οδηγηθούμε σε καπιταλιστική οικονομία «χωρίς σύνορα» που θα απόβαινε εις βάρος του καπιταλισμού.

Η «βαλκανοποίηση» της παγκόσμιας οικονομίας

Η οικονομική κατάσταση παρουσιάζει προβλήματα, καθώς για πρώτη φορά από τη δεκαετία του 1970 αντιμετωπίζουμε υψηλό πληθωρισμό και τον κίνδυνο ύφεσης ή στασιμότητας. Ο πληθωρισμός στις ανεπτυγμένες οικονομίες δεν είναι προσωρινός, αλλά διαρκής και οφείλεται σε κακές πολιτικές αποφάσεις και δυσμενείς περιστάσεις.

Η πανδημία της Covid-19 και η ρωσική εισβολή στην Ουκρανία δημιούργησαν προβλήματα στην παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα και αύξησαν τις τιμές ενέργειας, τροφίμων και άλλων προϊόντων.

Επιπλέον, η γήρανση του πληθυσμού, με τις νεότερες γενιές να εξοικονομούν περισσότερο και να παράγουν, ενώ οι ηλικιωμένοι δαπανούν πε-

ρισσότερο, προκαλεί αυξημένες τιμές και οικονομική επιβράδυνση. Η γεωπολιτική αναταραχή και οι απειλές από χώρες όπως το Ιράν και η Βόρεια Κορέα μπορεί να προκαλέσουν περαιτέρω αναταραχές στην παγκόσμια σκηνή. Το δολάριο των Ηνωμένων Πολιτειών χρησιμοποιείται για στρατηγικούς σκοπούς, ενδέχεται να χάσει τον ρόλο του ως κύριο αποθεματικό νόμισμα, με ανεπιθύμητες επιπτώσεις στην πληθωριστική πίεση στις ΗΠΑ.

Γενικώς, απαιτείται σταθερό διεθνές χρηματοπιστωτικό σύστημα για τη διατήρηση της απρόσκοπτης παγκόσμιας εμπορικής ροής, αλλά οι κυρώσεις έχουν δημιουργήσει προβλήματα στη λειτουργία του.

Συμπερασματικά, οι ειδικοί εκτιμούν ότι αυτές οι σοβαρές απειλές, κατά έναν τρόπο ή άλλο, θα επιδεινώσουν περαιτέρω τις ανισότητες σε εισοδήματα και πλούτο, οι οποίες ήδη ασκούν έντονη πίεση στις δημοκρατίες με φιλελεύθερες αρχές και τροφοδοτούν την άνοδο επιθετικών και ριζοσπαστικών λαϊκιστικών καθεστώτων.

Τα επόμενα χρόνια και οι δεκαετίες θα σηματοδοτούν από μια στασιμοληθωριστική κρίση χρέους και τις επακόλουθες μεγάλες απειλές -πόλεμος, πανδημίες, κλιματική αλλαγή, ανατρεπτική τεχνητή νοημοσύνη και απο-παγκοσμιοποίηση, που θα λειτουργήσουν ενάντια στην απασχόληση, τις οικονομίες, τις αγορές, την ειρήνη και την ευημερία.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΕΝΔΥΤΩΝ & ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ

ΕΝΩΣΗ ΜΕΤΟΧΩΝ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ